

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo Slovenske kmetijske družbe.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 16 K na leto.
Posamezna številka stane 80 v.

Udje Slovenske kmetijske družbe dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na vsi strani 600 K, na $\frac{1}{2}$ strani 300 K, na $\frac{1}{4}$ strani 150 K, na $\frac{1}{8}$ strani 100 K, na $\frac{1}{16}$ strani 50 K in na $\frac{1}{32}$ strani 25 K. Udom 10 % popusta. Vsaka vrsta v „Malih naznanilih“ stane 2 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Slovenske kmetijske družbe;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 6. Ljubljana, 31. marca 1920 Letnik XXXVII

Obseg: Za vinogradnike. — Pridelujmo lan! — Sadjarska anketa. — Vprašanja in odgovori. — Poročila in objave podružnic. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — **Konjerejec:** Pripuščanje žrebcev h kobilam iste pasme. — Ogledovanje in premo-
vanje konj v Velikovcu na Koroškem. — O negovanju kopit. — Podedovanje v splošnem in podedovanje pridobljenih
lastnosti. — Konjerejske vesti. — Razdelitev državnih žrebcev. — **Inserati.**

Za vinogradnike.

Ker nam bo letos najbrže primanjkovalo modre galice za škropljenje trt, oziroma ker bo galica zelo draga, gledati moramo, da se preskrbimo s kakim polnovrednim nadomestilom za modro ali bakreno galico.

Tako nadomestilo je *bakrena pasta Bosna ali Bosnapasta*, to je sredstvo, ki je nekaterim našim vinogradnikom, zlasti na Štajerskem že znano.

Bosnapasta je gosta, zelenkasta maža (kaša), ki sestoji iz bakrenega klorida, razkisanega z apnom. Ako razmešamo 1 kg te maže v 100 litrih čiste vode, dobimo enodstotno, $1\frac{1}{2}$ kg poldrugoodstotno, 2 kg dvoodstotno škropilno zmes, brez vsakega drugega dodatka. Ker vsebuje Bosnapasta *baker*, učinkuje proti peronospori ali paležu na trti ravnotako dobro, kakor modra (bakrena) galica.

Bosnapasta je glede učinka proti paležu na trti *popolnoma enakovredna modri galici*. To je preskusil poleg mnogih drugih tudi podpisani sam. Kmetijsko ministrstvo v Nemški Avstriji je zaradi tega lani oddajalo vinogradnikom poleg modre galice tudi Bosnapasto.

Pred modro galico ima Bosnapasta pa še naslednje prednosti:

1.) Odmerjena možina paste se razmeša v vodi in škropivo je *takoj*, v par minutah pripravljeno.

2.) Apna ni treba škropivu dodati, ker je sredstvo tako sestavljeno, da *trte nikoli ne opali*.

3.) Škropivo je sluznato, brez peska in smeti, zato ne zamaši škropilnic in drži na trti bolje nego galica.

4.) Pripravljeno škropivo *se ne kvari*, tudi če stoji več mesecev, medtem ko je pripravljeno galično škropivo že po preteku enega dneva *brez vrednosti*.

5.) Sredstvo je ceneje kot galica.

Vsled teh dobrih lastnosti je priporočljivo, da se tega sredstva tudi pri nas poslužujemo. Poskrbljeno je, da se bo sredstvo v zadostni množini pri nas dobilo. Kje, se bo izvedelo med oglasih v listih.

Višji vinarski nadzornik B. Skalický.

Pridelujmo lan!

Petletna svetovna vojna je uničila prihranke na blagu in na kovanem denarju (kapitalu), ki so se nabirali cela desetletja in ki jih zato še dolgo ne bo mogoče nadomestiti. Posledica temu je neznosna draginja, ki je še ne bo kmalu konec, temveč se je še večje nadejati.

Posebno občutimo strašno draginjo pri obleki, med katero je šteti vse vrste perila. Iz obče znanih vzrokov je pri nas upravičeno skoraj popolnoma prenehala platnarska hišna obrt (Hausindustrie) in domača obrt (Heimarbeit).

Sirovin za izdelovanje vseh vrst tkanin nedostaja v celi Evropi, dočim jih je v drugih delih sveta kolikortoliko še dovolj, ponekod celo preveč, toda ne moremo jih kupiti zaradi naše slabe valute.

V vseh državah, kjer so na čelu modri ljudje, imajo le eno težnjo, in sicer doma pridobivati sirovine, jih z delom požlahtniti in tako priti ceneje do blaga in povzdigniti industrijo.

Vse sirovine končno daje edinole zemlja in zato ni majhna naloga, ki jo ima vršiti tozadevno kmetovalec,

dokler se ne vrnejo stare razmere, na katere nam bo pa še dolgo in dolgo čakati.

Tudi slovenski kmetovalec more v precej znatni meri odpomoči splošni bedi s pridelovanjem sirovin, med katerimi je v tem zmislu med prvimi lan. Zato naj nam velja klic: *Pridelujmo lan!*

V bivši Kranjski in sploh v Sloveniji je bilo pred slabimi 100 leti lanarstvo silno razvito. V bivši Kranjski svoječasnno ni bila preja in tkalstvo samo hišna obrt za hišne potrebe, ampak prav v znatni meri tudi domača obrt za trgovino, ker je takrat Kranjec moral iskati postranskega zaslužka, kajti kmetija sama ga ni redila. Pred slabimi sto leti se je na Kranjskem pridelalo dobrih 11000 q prediva, ki pa za takratno našo obsežno platnarsko obrt ni zadostovalo in zato je prihajalo v deželo na leto pičlo kakih 3000 q prediva s koroškega. Sedaj pridelamo domačega prediva kvečjemu še dobrih 2000 q, a uvažamo ga nič.

Iz gori povedanih razlogov vsekako kaže se zopet vnovič poprijeti pridelovanja lanu in tako skrbeti za silno važno sirovino, ki nam bo omogočila priti do cenejšega platna za perilo, rjuhe itd.

Lan pridelovati in ga goditi ne bo imelo nikakih ovir, pač pa so težkoče s trenjem in mikanjem lanu, s prejo in tkanjem, kajti naši kmetovalci večinoma tega dela več ne znajo in tudi ni več potrebnega orodja ter tozadevnih naprav v deželi. Ta navidezna velika ovira se pa da prav lahko odpraviti, če se pravilno goden lan stisne z senenimi stiskalnicami v bale, ki se potem pošljejo v predelavo, odnosno v požlahtnjenje sirovega lanu v platno v Čehoslovaško, kjer imajo naprave za izdelovanje prediva in tvornice za prejo ter tkanje.

Nekaj prostora za pridelovanje lanu na svojem posestvu bo končno lahko večina kmetovalcev utrpela. Opozoril bi na neko popolnoma pozabljeno dejstvo, ki je bilo še pred slabimi sto leti pri nas običajno in ki bi ga bilo sedaj zopet kot praktičnega uvesti. V jeseni so namreč, in to tudi na Gorenjskem, obsejali pospravljene zeljnike z ozimnim lanom, ki so ga bodočo pomlad za izdelovanje prediva poruvali, ko je zopet prišel čas zelje saditi. Na ta način so izbornost izkoristili pozno v pomlad prazen zeljnik, pridelali so lan, ki je dal silno fino pražno vlakno za najfinejšo prejo, ki so jo v Škofji Loki podelali v sukanec (cvirn). Ker sme lan le vsaka štiri leta rasti na eni in isti zemlji, zato bi prišla v poštev le četrtnina naše ploskve zeljnikov na Kranjskem, ki bi vsled izbornega zagnojenja dala na leto najmanj 5000 kvintalov mikanega lanu, ne da bi bilo s tem prikrajšano kako drugo pridelovanje, saj stoji v tem času zeljniki itak prazni.

Vso to popisano zadevo v roko vzeti, bi bila dolžnost Slovenske kmetijske družbe.

Program v svrhu pospešitve lanarstva, primerne današnjim razmeram, bi moral biti nekako tale:

1. Kmetijska družba prevzame posredovanje pri skrbljenju dobrega lanenega semena za tiste pokrajine, kjer se je lan sploh nehal pridelovati.

2. Izdati bi bilo tiskan poljuden pouk o umnem pridelovanju lanu.

3. V spisu bi se bilo prav posebno ozirati na pouk o pravem godenju lanu, da se lan ne zagodi, kajti zagoden lan da slabo ali ničvredno vlakno.

4. Kmetijska družba bi morala urediti, da pravočasno v vse pokrajine pridejo senene stiskalnice, s katerimi bi se pridelan in goden lan stiskal v bale.

5. Pravočasno bi se družba morala dogovoriti s kakim zavodom za izdelovanje prediva v Čehoslovaškem,

ki bi prevzel poslani lan v balah v celih vagonih, ga predelal, poskrbel za izdelavo enakomerne predpisane preje in za tkanje ter beljenje platna, bodisi proti plačilu ali proti vrnitvi primerne deleža izdelanega platna, ki bi se potem sorazmerno na posamezne pridelovalce lanu porazdelil.

6. Izposlovati bi bilo pravočasno carine prost izvoz sirovega lanu in carine prost uvoz izdelanega platna, čemur pametna vlada ne more ugovarjati, ker bi se v takem slučaju šlo le za prevažanje domačega pridelka in izdelka v svrhu požlahtnjevanja doma pridelane sirovine.

Ta program bi bilo seveda izvršiti polagoma primerno razporejenju kmetovalcev, ki jih je tudi polagoma za vpeljavo lanarstva pridobiti, in premajhen uspeh prvega leta ne sme vzeti poguma nadaljnemu delovanju. Če se tako delovanje sponese, ga bo seveda od leta do leta popolniti, morda se ustvari celo kaj stalnega tudi za poznejše čase, ko bodo postale razmere že kolikortoliko urejene. Umno lanarstvo, ki daje dobre izdatke, se je tudi pred vojno izplačalo, kar dokazuje cvetoče lanarstvo na Moravskem in v Belgiji. Zakaj ne bi n. pr. kmetijska družba ob primernem času ustanovila svoje lastne godilne naprave po belgijskem načinu in zavod za izdelovanje enakomerne, lepega prediva, ki bi bil sposoben za porabo v strojnih predilnicah in tkalnicah.

Gustav Pirc.

Sadjarska anketa.

(Konec.)

IV. O sadni uporabi, je obširno poročal ravnatelj kmet. šole v Št. Juriju ob J. ž. g. Fr. Belle. Predvsem je poudarjal važnost sadjarstva z narodno-gospodarskega stališča. Sadjarstvo nam nudi potrebno hrano. Zviša dohodke zemljišč in daje priliko za zaslužek. Glede domače uporabe sadja se je posebno poudarjalo sušenje, ki ga je treba pospeševati na vse načine, in pa umno napravo sadnega vina.

Ogromna večina sadja je pa namenjena za kupčijo. Zlasti velja to za namizna jabolka trpežnih vrst, ki glede kakovosti daleč nadkriljujejo vsako drugo tuje sadje, zlasti pa ono ameriškega in avstralskega izvora. Industrijske uporabe sadja še nimamo, ker nam primanjkuje primerne sadja (jagodičastega). Utegne se pa razviti tudi ta način, ko bodo za to dani vsi predpogoji. V poštev bi zlasti prišlo tvorniško izdelovanje sadnih sokov, sadjevca, marmelade in drugih sadnih konserv. Sušenje na debelo za trgovine se, bržkone ne bo obneslo, ker ne bo vzdržalo konkurence južnih dejev Jugoslavije, kjer je sušenje že od pamtiveka razvito.

V. Sadna kupčija in industrija. Poročevalec kletarski nadzornik Fr. Gombač iz Ljubljane. Slovenija ima jako ugodno lego za sadno kupčijo, ker meji na države, ki so navezane na uvoz sadja in ker ima zelo ugodne železniške in deloma tudi vodne zveze s sosednjimi državami.

Pred vojno je bil tok sadne trgovine iz slovenskih dežel obrnjen bolj proti severu in vzhodu. Sedaj bi se pa utegnil obrniti deloma tudi proti jugu, zlasti če se nam odpre prosta trgovina po morju.

Sadno trgovino bo treba pospeševati posebno s tem, da se bo pridelovalo v velikih množinah enotno sadje, ki odgovarja trgovskim zahtevam, da se bo z njim pravilno ravnalo, ga razbiral in trdno vlagalo; dalje z ustanavljanjem solidnih sadnih društev, moštarn

in s primerno velikopotezno reklamo potom časopisja, brošur, lepakov, sadnih semnje, razstav, potovalnih predavanj itd. Obširno se je razpravljalo o vprašanju sadjarskega združništva. Le tiste zadrage, ki ne bodo ustanovljene iz sebičnih, konkurenčnih, še manj pa iz političnih, ampak zgolj iz gospodarskih interesov v najboljših sadjarskih krajih in ki bodo v večjih rokah, bi utegnile imeti prihodnost. Končno je poročevalec obrazložil carinske določbe za izvoz sadja v Avstrijo in Čehoslovaško. V vse druge države je pa izvoz sadja carine prost.

Glede sadne industrije je treba še širše podlage in velikega kapitala. To je pripustiti vsekakor privatni podjetnosti. Podpiranje od strani države bi obstajalo le v raznih bonitetah pri carini, prevozu in drugih prilikah. Ne smemo pa pozabiti tudi strojne industrije za izdelovanje raznih sadjarskih potrebščin in orodja.

V zadevi trgovske politike je pri tej točki obširno poročal zastopnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Mohorčič, ki je naposled pozval vse kmetijske interese, naj ostanejo vedno v tesni zvezi s trgovsko in obrtniško zbornico in naj jo ob vsaki priliki informirajo o svojih težnjah in morebitnih zahtevah.

VI. O sadjarskem pouku, je poročal strokovni učitelj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru g. Jos. Priol. Iz njegovega temeljitega poročila naj omenimo samo glavne misli. 1.) S poukom iz sadjarstva naj se začne že na ljudski šoli. Ta pouk naj bo vedno v tesni zvezi s praktičnimi vajami na šolskem vrtu. Nadzorovanje šol. vrtov naj se poveri sadiarskemu ali vrtnarskemu strokovnjaku. 2.) Pouk iz sadjarstva se nadaljuje in razširi v kmetijskih nadaljevalnih šolah. Kmetijski nadaljevalni pouk naj se vpelje po vsej Sloveniji in naj bo obvezen. Učiteljstvu je treba dati priliko, da se v ta namen primerno izobrazijo, predvsem že na učiteljskem in pozneje na 4—5 tedenskih kmetijskih tečajih. Zahtevati je, da se pouk iz kmetijstva na učiteljskih razširi na vse letnike in primerno poglobi. 3.) Na kmetijskih šolah naj se pouk iz sadjarstva razširi na tedenske 3 ure. Posebno naj se uvaža praktično stran pouka. Absolvent kmetijske šole mora biti zmožen opravljati vsa sadjarska dela pravilno in samostojno. 4.) Zelo važni za razširjanje sadjarskega znanja med ljudstvo so razni krajiši ali daljši sadjarski tečaji za kmečke fante, ki naj bi se izobrazili za sadiarske paznike, tečaji za učitelje posebnih tečajev za spravljanje, ukuhanje in razno drugo uporabo sadja itd. 5.) Pouk iz sadjarstva zelo pospešujejo sadjarska predavanja po deželi. Ta predavanja naj izvršujejo zlasti kmetijski veščaki pri okrajnih glavarstvih. 6.) Sadjarska književnost je pri nas še jako skromna. Predvsem nujno potrebujemo sadiarske knjige in slovenske pomologije.

VII. Sadiarska organizacija. Poročevalec vinar. inštruktor I. Zupanec iz Ptuja. Prva potreba v tej zadevi je ustanovitev sadjarskega društva za Slovenijo, ki bi imelo namen predvsem na najrazličnejše načine pospeševati sadiarski pouk, dobavo cepičev sadnega drevja in raznih sadjarskih pripomočkov, sestavljati pomologijo, prirejati sadne ogledne in razstave, skrbeti za varstvo sadnega drevja itd. itd. Poročevalec je predlagal, da se produkcija sadnega drevja osnuje na združni podlagi (skupno pridelovanje in skupno razpečevanje). Končno je obravnaval tudi sadiarsko združništvo, ki naj bi se bavilo s skupnim razpečevanjem svežega sadja, s skupno napravo sadjevca, s skupnim sušenjem in drugim konserviranjem sadja. Zaenkrat je mogoča samo ustanovitev sadiarskega

društva in se v to svrhu izvoli ožji odbor, ki ima pripraviti vse potrebno, da se društvo ustanovi že tekoče leto.

VIII. Sadni ogledi in razstave. Učitelj in posestnik g. M. Levstik iz Celja je z velikim navdušenjem poročal o zgodovini sadnih razstav na bivšem Štaierskem, o njih pomenu in nalogah za prihodnost. Njegovo poročilo je pričalo, da je v tej zadevi že veliko deloval in da je tudi za prihodnje pripravljen posvetiti svoje moči takim prireditvam.

Kmetijski svetnik g. V. Rohrman je pojasnil nekatere okoliščine glede sadnih razstav na bivšem Kranjskem. Nato se je sklenilo prirediti prihodnjo jesen sadne ogledne v Novem mestu, Ljubljani, Radovljici, Celju, Mariboru, Velikovcu in morda tudi v Borovljah. V Celju se bodo pa delale priprave za sadno razstavo v večjem obsegu.

K sklepu je referent za sadiarstvo M. Humeck izjavil, da je nujna potreba izdelati načrt za povzdigo sadjarstva v Sloveniji. Vsled pomanjkanja časa in vsled tega, ker bo treba ta načrt uravnati po predlogih in resolucijah te sadiarske ankete, se je sklenilo prepustiti izdelavo osnutka za načrt referentu. Ta osnutek se potem doloži vsem udeležencem v pretres in odločenju.

In s tem je bilo to za slovensko sadjarstvo tako važno zborovanje končano. Med razpravami se je šele prišlo do jasnosti, koliko važnih točk je bilo treba razmotrivati, da se je doseglo smotren celokupen načrt za povzdigo sadjarstva v bodočnosti.

VPRAŠANJA in ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko, gospodarska vprašanja, ki dohajajo na Slov. kmetijsko društvo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalec“ se načelno odgovarja le v „Kmetovalec“. Odgovori, ki so splošno poučni, se npr. med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se na odgovorja pisмено, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edino na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom: brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalec“ se pri vprašanju nikdar ne natise vprašalčevega imena, ampak vedno le prišle ime in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na lista vprašanja, ki so prišla vsaj 4 dni pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko, gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska, se ne odgovarja v „Kmetovalec“, ampak le pisмено, če je pisnu priložena I K v znakih kot prispevek k družbenemu pokolninskemu zakladu. Zadnje zlasti velja za pravna odgovore, ki svedo morajo biti le splošne vsebine, kati uredništvo ne more poznati vseh, važnih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 26. V novorigolan vinograd hočem nasaditi španjol (žlahtnino). Ker pa nekateri vinogradniki hvallijo šmarnico (belo bučevino), prosim pojasnila, ali je šmarnica priporočljiva sorta? (I. S. v D.)

Odgovor: Za novo nasajenje vinograda Vam priporočamo španjol, ki zgođaj rodi in dozoreva. Pridelek je srednjedober. Šmarnica je direkten produktor, to je necepljena ameriška trta, ki neposredno rodi. Šmarnica začetkom kljubuje trtni uši bolj kot naše evropske trte, pozneje pa vendar oslabi in ni več odporna. Tudi odpornost proti plesnobi in strupeni rosi ni vedno enaka in sčasom pojenja. Jagode šmarnice v deževju rade razpoka. Vино ima zelo neprijeten okus, ki mu Francoz pravi »foksé«. Nekateri pravijo, da diši po šmarnicah, drugi pa trdijo, da ima duh po steninah. Zato se ne more primerjati z vinom naših domačih in žlahtnih sort, pač pa vino šmarnice le poslabša dobro kvaliteto našega vina in ga spravlja ob dobro ime. Ako hočemo uspešno konkurirati z vini tujih krajev, moramo vzdržati ali celo izboljšati dobroto naših vin. Vrsto, kakor je šmarnica, bi kazalo saditi kvečjemu v nevinorodnih nizkih legah, zlasti kot špalir ali lopo, ob potih, hišah itd. Iz gori omenjenih

razlogov Vam to vrsto nikakor ne moremo priporočati. Ako se hočete natančneje poučiti o šmarnici, čitajte spis: »Necepljene ameriške trte, ki neposredno rode in njih pravi pomen za vinogradništvo« v 10. in 12. številu lanskega »Kmetovalca«.

Vprašanje 27. Od lanskega leta mi je preostalo še nekaj 40 % kalijeve soli. Ker je pri nas veliko pomanjkanje jedilne kakor tudi živinske soli, zato vprašam, ali smem živini pokladati kalijevo sol, kot nadomestilo za živinsko sol? (R. T. v U.)

Odgovor: Glavna sestavina živinske in jedilne soli je natrijev klorid; 40 % kalijeve soli ima te spojine le 20 %, poleg tega pa 62 % kalijevega klorida, $4\frac{1}{2}$ % žveplenokisle magnezije in 2 % klorove magnezije. Ker se poleg majhne količine natrijevega klorida (navadne soli) nahajajo v 40 % kalijeve soli tudi snovi, ki bi mogle živalskemu telesu škodovati, zato vsekakor odsvetujemo uporabo tega umetnega gnojila kot nadomestilo za živinsko sol in priporočamo, da ga uporabite kot gnojilo k okopavinam, zlasti h krompirju, kjer Vam bo pri sedanjem pomanjkanju teh umetnih gnojil gotovo dobro učinkovalo.

Vprašanje 28. Imam kravo, ki je že pred petimi meseci storila tele. Peljal sem jo že trikrat k biku, a krava ne ostane breja. Pred mesecem sem jo peljal zadnjikrat k biku. Krava zaskoči drugo živino, in je ostala od poroda vdrlih kosti. Kaj je vzrok, da se krava prepojava? (F. V. v P.)

Odgovor: Da se Vaša krava, kljub večkratni zaskočitvi po biku ni ubrejala, je bržkone vzrok kužno vnetje spolovil. Bolezen povzročajo nižje vrste bakterije, ki se lahko nahajajo v stelji, v gnojnici in v hlevu na tleh. Od teh krajev se lahko okužijo krave in je paziti na to, da se z otepavanjem repa ne okužijo tudi sosednje krave. Škoda, ki jo povzroča kužno vnetje spolovil, je za kmetovalca lahko zelo občutljiva. Krave se ali ne ubrejijo, in če se ubrejijo, rade izvržejo. Tudi se večkrat pripeti, da se tako obolele živali pravilno ne iztrebijo. Kužno vnetje spolovil se zatira predvsem s temeljitim razkuževanjem hleva, kjer se nahajajo obolele živali; pa tudi živali same je treba zdraviti. Zdravljenje obstoji v tem, da se izpirajo spolovila in jih mažete z mazili, ki jih Vam predpiše živinozdravnik. Razentega je treba bolno žival po stegnih in repu, kamor pride sluz iz spolovil, spirati z raztopino sode ali drugimi razkuževalnimi sredstvi. Svetujemo pa Vam, da pokličite bližnjega živinozdravnika, kateri je edini zmožen, določiti pravo bolezen, kajti lahko je mogoče, da se pod kužnim vnetjem spolovil skriva še druga veliko nevarnejša bolezen, ki so jo strokovnjaki šele zadnji čas dognali. Ta nova kuga se imenuje **kužno zvrženje** ali **kužni abortus**, ki ima za posledico vnetje sluznic telčnika in s tem spojene izpremembe v jajčnikih, kar povzroča jalovost. Opozarjamo Vas, da je ta bolezen zato nevarna, ker je zahrbtna. Okužena žival do zadnjega vidno nikakor ne oboli, rada žre in je čvrsta, se venomer po vsakih 3 dneh poja, ne da bi se mogla ubrejiti. Le več žvinozdravnik lahko ozdravi žival. O tej bolezni je prinesel »Kmetovalec« že v lanskem letniku v št. 14. daljši spis.

P—j.

Vprašanje 29. Imam bolnega konja, čigar bolezen je vsem kmetovalcem našega okraja prava uganka. Bolezen se je začela na ta način, da se je konj začel nankrat opirati s prsi v krmilni žleb. Pri tem je držal glavo vedno visoko dvignjeno. Po daljšem trudu se je posrečilo spraviti konja v sredo hleva, kjer je začel z nogami divje otepati, nato pa se zgrudil utrujen k tlom.

Ko se mu je spustilo nekaj krvi, se ga je z velikim naporom dvignilo in spravilo na noge. Gnalo se ga je na travnik, kjer se je začel zelo čudno obnašati. Korakal je namreč v enomer v kolobarju na desno. Čez noč se je v hlevu enkrat zgrudil k tlom ter kmalu zopet dvignil in stoje mirno prebil do jutra. Zgnali smo ga na to na travnik, kjer se je obnašal kakor slep. Butnil je namreč z glavo v zid, drevo in plot, nato pa korakal v kolobarju na desno. Peljali smo ga v hlev, kjer je stal z visoko dvignjeno glavo oprt v krmilni žleb. Žre le malo. Blato in voda gresta od njega le s težavo. Vprašam, kaj je vzrok tej vrtoglavosti konja in kako jo je zdraviti? (P. R. na J. Kor.)

Odgovor: Vaš konj ima najbrže vnetje možganske mreže (Meningo - Encephalitis). To vnetje povzročajo razne bakterije, ki so na en ali drug način prišle v možganske dele. Vnetje je večkrat v zvezi s kostno jetiko, ali pa z vnetjem srednjega ušesa, nosnih kostnih votlin, oči itd. Najlažje se pač okužijo imenovani deli pri ranjenju lobanje. Žival, ki ima vnetje možganske mreže, je navadno zelo utrujena, ima divji pogled in stoji vsekakor nenavadno. Tak konj je neubogljiv, pri hoji zelo neokreten, spodtika se namreč nad najmanjšimi zaprekami, pri hoji dviga noge in glavo zelo visoko, je plašljiv in ne pozna svojega gospodarja. Skušaj včasih zdvijati, je brez prave zavesti, zadeva z glavo in s telesom v razne predmete, prost koraka v kolobarju, nakar se utrujen in nezavesten zgrudi k tlom. Telesna toplota se pri tem znatno dvigne. Žival navadno ne žre ali pa zelo malo in se pri tem obnaša zelo neokretno. Pri pitju vode vtakne glavo tako globoko, da pride voda čez nosnice. Blato in voda odhajata le s težavo od živali. Ta bolezen je zelo nevarna, ker žival redkokdaj popolnoma okreva. Posledica te bolezni je največkrat vodeničnost možganov. Na tej bolezni obolelo žival postavimo v miren, temen, dobro nastlan in prostoren hlev, v katerem se lahko prosto giblje. V ugodnem vremenu jo pustimo v ograjen pašnik. Pse je zapreti, da žival ne plaše in ponepotrebno ne razburja. Pokladati ji je nadalje dobro in tečno krmo. Kot odvajalno sredstvo proti zaprtju, ki je v zvezi s to boleznijo, se uporablja ricinovo olje. Konju je dajati na glavo mrzle obkladke, ki znižujejo telesno toploto in lajšajo bolečine, obenem pa obveze varujejo žival, da se pri dviganju ne rani na glavi. Spuščanje krvi ima pomen le v začetku. Pri manjšem vnetju se bolezen s pravilnim ravnanjem po navodilih živinozdravnika tekom par tednov deloma ozdravi, dočim sledi po močnem vnetju navadno smrt. V Vašem slučaju svetujemo, da takoj pokličete živinozdravnika.

T.

Vprašanje 30. Moj 8 leten konj je nenadoma med vožnjo z zadnjim koncem trupla padel na tla in obležal. Nikakor ga ni bilo mogoče spraviti na noge. Prepeljati sem ga moral na vozu v hlev. Križ mu je hrom in noge so mu trde. Scalnica je rjavkastordeča. Mišice na križu so otrdele, so boleče in zelo vroče. Prosim pojasnila, kako je pri konju zdraviti hromoto v križu? (F. R. v T.)

Odgovor: Gori omenjena bolezen, ki jo nazivljejo hromota v križu, se imenuje znanstveno *paralitična hemoglobinemija*. Bolezen napada največkrat močno prehlajene konje. Ta pa ni edini vzrok, ker obolijo na tej bolezni tudi konji, ki niso bili prehlajeni. Pravi vzroki tej bolezni so še neznani. Tudi plemo, starost in preobilo krmljenje se navajajo med vzroke. Težka plemena med 5. do 8. letom so posebno podvržena tej hromoti. Bolezen prične s hudimi krči v mišicah na križu, ki povzročajo razkrajanje

v tem delu krožeče krvi. Razkrojena kri, iz katere se tvorijo škodljive snovi, med drugimi tudi mlečna kislina, zastrupljajo telo in prihajajo s scalnico pomešane iz telesa, kar daje scalnici rjavkastordečo barvo. Navadno nastopi bolezen takoj v začetku vprege, prične s kolebanjem zadnjega konca in krčenjem zadnjih nog; slednjič pade žival na tla in je vsak trud, spraviti konja zopet na noge, zaman. Velikokrat se tudi pripeti, da se žival pri padcu zlomi nogo ali pokvari Ahilovo mišico. Mišice na križu postanejo kakor les trde in otečejo. Ta oteklina mišic, ako se bolezen zboljšuje, pa izgine, že po 2—3 dneh. Bolezen traja različno dolgo. Malokdaj nastopi hromota samo za nekaj ur. Največkrat traja 2—3 dni, lahko pa tudi preteče 1 teden preden more žival zopet na noge. Bolezen preneha hitro ali pa polagoma. So tudi slučaji, ko se stanje bolezni poslabša in nastopi že po preteku 3—5 dni pogin živali, kar je vzrok zastrupljenja kvi. Na ta način obolele živali je pustiti mirno ležati. V slučaju, da pade žival na cesti in ne more vstati, se mora prepeljati v hlev, kar naj se pa izvrši kolikor le mogoče mirno, brez hrupa. Na mehki in obili stelji naj se žival vsake 3—4 ure obrne. Poskuša naj se tudi vsak dan žival spraviti na noge, in sicer na ta način, da se pod vamp razgrne rjuha ali močan prt in žival dviga. Krmi naj se z dobrim senom in daje vode poljubno piti. Na križ naj se pokladajo gorki obkladki. Ako konj ne vstane po preteku 5—6 dni, Vam priporočamo, da pokličete bližnjega živinozdravnika, ki Vam bo dal podrobnejša navodila, kako je s konjem ravnati. P—j.

POROČILA IN OBJAVE PODRUŽNIC.

Zveza kmetijskih podružnic za okraje Dobrlavas in Železna kaplja.

V nedeljo, 29. februarja t. l., se je vršil v Dobrlvasi velik gospodarski shod, na katerem se je ustanovila zveza kmetijskih podružnic za sodna okraje Dobrlavas in Železna kaplja. Na zborovanju so govorili škocjanski župnik Poljanec, nadpoštar Ravnikar iz Sinčevesi ter posestnik Kačnik-Joger iz Škocjana. Po živahni debati, so se sprejele razne resolucije, zadevajoče gospodarska vprašanja, ki so se odposlale deželni vladi za Slovenijo. Obilna udeležba je pokazala, da so podobna zborovanja velike važnosti.

Kmetijska podružnica v Šmarjeti pri Mokronogu.

V nedeljo, 7. marca t. l., se je na občnem zboru v Šmarjeti obnovila zopet kmetijska podružnica za šmarjetski okraj. Udeležba je bila obilna, kar priča, da se naši dolenski kmetovalci zavedajo svoje stanovske organizacije. Za podružničnega načelnika je bil izvoljen Vinko Ogorelec, podnačelnikom Ivan Lah, v ostali odbor pa posestniki: Tertnik, Garbas, Jamnik, Lampič, Pucihar, J. Kastelic, Jakob Kastelic in Padar. Novoustanovljeni podružnici želimo obilo uspeha.

Kmetijska predavanja na Koroškem.

Z ozirom na ponovno željo koroških kmetovalcev glede kmetijskih predavanj je družba priredila v minulem mesecu po svojem uradniku inž. Tavčarju kmetijska predavanja v sledečih dneh in krajih: 15. feb. t. l. na Zihpolju, 22. feb. v Prevaljah in Guštajnu, 26. feb. na Rudi, 28. feb. v Velikovcu in 29. feb. v Grabinju. Na zborovanju v Prevaljah in Guštajnu je podal vladni zastopnik živino-

rejski nadzornik g. inž. Zidanšek v daljšem govoru smernice za povzdigo živinoreje v ondotnih krajih. Udeležba je bila na vseh predavanjih mnogoštevilna.

Kmetijska podružnica Želimlje.

Ta podružnica je priredila v nedeljo, 7. t. m., v šoli zborovanje, na katerem je predaval družbeni tajnik inž. Lah o umni živinoreji. Posebno je opozarjal na pomankljivosti pri izbiri dobrih bikov, na slabo krmljenje in čiščenje goveje živine, na neprimerne hleve in na nezadostno snago v njih. Glede obdelovanja in gnojenja travnikov je omenjal travniške brane in izkoriščanje gnojnice. Udeležba je bila zadovoljiva in na splošno se je opazalo zanimanje za besede govornika. Pričakovati je, da se bodo tamošnji kmetovalci oprijeli boljšega gospodarstva v živinoreji in racionalnega obdelovanja travnikov.

Podružnica Laško.

Tukajšnja kmetijska podružnica je bila v nedeljo, 28. februarja t. l. deležna predavanja g. višjega sadiarskega nadzornika M. Humeka. Vseh poslušalcev je bilo prisotnih nad 100, ki so z napetostjo sledili zanimivim praktičnim, vspodbudnim in nazorno živim besedam govornika. Obrazložil jim je pomen in ugodnosti umne, modernim načelom in izkušnjam odgovarjajoče, uspešne sadjereje, ki je pri nas še vse preveč zanemarjena. Raztolmačil je tudi težkoče sedanje prevratno-prehodne dobe, kolikor se tičejo ustanovitve novih sadonosnikov, dobave sadnih drevesc, sadiarskih potrebščin itd. Podal je tudi nasvete, kako naj si navzlic temu vsak sam na najcenejši način in vsi skupno pomagamo. Naposled si je s hvaležnimi poslušalci ogledal tudi tukajšnjo novo drevesnico in svojedobno po šolskem ravnanju g. Valentiniču zasajene in oskrbovane vzorne sadovnjake nad pivovarno in pri načelniku Jenčiču. O svojih utisih se je izrazil zelo pohvalno. Gosp. Humek si je zagotovil simpatije nas vseh in ga želimo videti čimprej zopet v naši sredi. Odbor.

Lom pri Trziču.

Dne 7. marca se je vršil občni zbor podružnice Slov. kmet. družbe v Lomu pri Trziču. Udeležili so se ga udje skoro polnoštevilno. Ker je bil odbor že izvoljen na lanskem občnem zboru, se je letos volilo samo delegata za občni zbor Slov. kmetijske družbe v Ljubljani. Izvoljen je bil tukajšnji posestnik Andrej Primožič. Zborovalci so soglasno zahtevali, naj Sl. kmet. družba posreduje, da se odpravijo maksimalne cene za govejo živino, oziroma, če se to ne zgodi, da se upeljejo maksimalne cene tudi za vse druge potrebščine. — Dalje naj Slovenska kmetijska družba poskrbi, da bi kmetje, ki so dali ob času demobilizacije svojo živino na Koroško v vojaške namene, dobili kako odškodnino, ker je dosedaj še niso prejeli, nekateri pa še celo svojih konj ne. H konjerejskemu odseku je pristopilo nekaj udov in vplačalo udnino po 5 K.

Podružnica Nova cerkev nad Celjem.

Po pozdravnem nagovoru podružničnega predsednika Lešnika se je vršila volitev treh delegatov za družbeni občni zbor v Ljubljani. Tem se je poveril nalog, da izposlujejo skupno z drugimi okoliškimi delegati, da se napravi v Celju, kot središču Spod. Štajerske, posebno skladišče za družbeno blago (gnojila, stroje itd.), da se s tem prihrani vozne stroške posameznim družbenim udom,

ki morajo sicer vsako pošiljatev, ki dospe iz centrale, v določenem roku prevzeti na postajah. Mišljena je s tem nekaka ekspozitura centralnega družbenega skladišča, pri čemur bi se posebno na pošiljateljstvih, ki dospejo s severa, prihranilo precej na voznini. Obravnavalo se je nato nekaj kmetijskih vprašanj, ki so dandanes posebnega pomena.

Po izčrpanem dnevnem redu je sledilo predavanje okrajnega gozdarja g. Rihteršiča o glavnih pojmi kmetijskega gozdarstva po sledečem redu:

1. Katere načine sekanja je uporabljati na malem gozdnem posestvu: a) sekanje na golo, b) prebiralno sekanje, c) dobre in slabe strani obeh načinov.

2. Naravna pomladitev gozdov in umetno pogozdovanje.

3. Katere vrste drevja pridejo v poštev pri umetnem pogozdovanju z ozirom na krajevne, talne in gospodarske razmere.

4. Kako se postopa pri umetnem pogozdovanju in gojitve nasadov.

5. Postavni predpisi (dež. zakon iz l. 1898. in drž. zakon iz l. 1852.).

6. Verženje z gozdnimi pridelki in reelna lesna trgovina.

Podružnični člani so pazno sledili predavanju in je bilo opaziti, da se kmetje zanimajo zlasti za strokovna predavanja.

Vabila

k občnim zborom podružnic Slov. kmet. družbe:

Dol pri Ljubljani

dne 11. aprila ob polštirih popoldne v Izobražev. društvu.

Spored: 1. Volitev novega odbora; 2. volitev delegata za družbeni občni zbor; 3. volitev načelnika; 4. slučajnosti.

M. Kastelic, nač.

Kovor pri Tržiču

v nedeljo, 18. aprila ob treh pop. v ljudski šoli v Kovu.

Spored: 1. Poročilo odbora; 2. volitev delegatov za občni zbor Slov. kmet. družbe; 3. volitev načelnika; 4. slučajnosti.

Načelnštvo.

Kranjska gora in okolica

v nedeljo, 11. aprila ob dvanajstih v Kranjski gori h. št. 23.

Spored: 1. Poročilo načelnštva; 2. volitev odposlancev za družbeni občni zbor; 3. sprejemanje novih udov; 4. slučajnosti.

Ivan Robič, načelnik.

Šelo pri Bledu

v nedeljo, 18. aprila ob štirih popoldne v hiši načelnika.

Spored: 1. Poročilo načelnika; 2. pregled računov za leto 1919; 3. določitev delegata za družbeni občni zbor; 4. ukrepanje o popravilu strehe na podružničnem poslopju; 5. prosti predlogi.

Ivan Pangerc, načelnik.

Slovenska Bistrica

v ponedeljek, 5. aprila t. l. ob desetih popoldne v dvorani okrajnega zastopa (rotovž) v Slovenski Bistrici.

Spored: 1. Poročilo načelnštva; 2. nadomestna volitev načelnika; 3. letni račun 1919; 4. določitev delegatov za družbeni občni zbor; 5. slučajnosti.

Odbor.

Štruga

v nedeljo, 18. aprila ob treh popoldne v prostorih hranilnice.

Spored: 1. Poročilo načelnštva; 2. pregled računov za leto 1919; 3. volitev odbora; 4. volitev delegata; 5. slučajnosti.

Franc Hočevar, nač.

Sv. Marko nižje Ptuja

dne 11. aprila.

Spored: Poročilo načelnika; 2. poročilo tajnika; 3. volitev delegatov za družbeni občni zbor; 3. slučajnosti. Odbor.

* * *

Tomišelj

na belo nedeljo, 11. aprila ob desetih popoldne v šoli.

Spored: 1. Poročilo načelnika, tajnika in blagajnika; 2. volitev novega odbora; 3. volitev delegata za družbeni občni zbor; 4. slučajnosti. Jos. Kosler.

* * *

Žiri nad Škofjo Loko

v nedeljo, 11. aprila ob treh pop. v hiši načelnika v Žirih št. 6.

Spored: 1. Odobritev računskega zaključka za l. 1919; 2. volitev delegatov za družbeni občni zbor; 3. slučajnosti.

* * *

Ivan Kavčič, načelnik.

Splošna opomba: Če kak občni zbor ob določenem času ne bo sklepčen, vršil se bo pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih udov.

Vabilo

na l. redni občni zbor vinarskega in sadjarskega odseka za Slovensko Štajersko Slovenske kmetijske družbe,

ki bo

v soboto, 24. aprila t. l. ob desetih popoldne v prostorih »Vinarske in sadjarske šole« v Mariboru.

Spored: 1. Poročilo predsednika o dosedanjem delovanju odseka; 2. računsko poročilo; 3. predlogi udov; 4. slučajnosti; 5. poučno predavanje o glavnih nalogah modernega kletarstva (s sledečo demonstracijo modernega kletarskega orodja).

Člani občnega zbora so po en zastopnik vsake vinarske ali kletarske ali sadjarske zadruge, oziroma vinarskega, kletarskega ali sadjarskega društva ter zastopniki podružnic Slov. kmetijske družbe iz slovenskoštajerske pokrajine. Zadruga, društva in podružnice do 200 članov pošljejo po enega zastopnika, za vsakih nadaljnjih 100 članov pa še po enega. Zastopniki morajo biti lastniki vinogradov ali sadonosnikov ali pa vinarski in sadjarski strokovnjaki.

Vse zadruga, društva ter podružnice Slov. kmetijske družbe iz Slovenske Štajerske se prijazno vabijo, da pošljejo svoje delegate. Kot gostje dobrodošli so pa tudi vsi drugi vinogradniki in sadjarji.

Predsednik: Anton Puklavec.

KMETIJSKE NOVICE.

Akademski gospodarski klub v Zagrebu. S tekočim letom se je v Zagrebu ustanovila visoka kmetijska šola, ki je dodeljena tamošnji univerzi. Dijaki, Slovenci in Hrvati, ki študirajo tam kmetijstvo, so se združili in si ustanovili svoj akademski gospodarski klub, ki naj jim omogoči temeljitejšo strokovno izobrazbo. V ta namen pa potrebujejo primernih strokovnih knjig in časopisov, kajti brez take strokovne literature jim je študiranje onemogočeno. Vsled tega se obračajo na javnost, posebno pa na razne kmetijske korporacije, da jim pri tem pomagajo s prispevki, da to nalogo, ki so si jo nadel, tudi izvrše. Denar, ki se ga žrtvuje s tem, je dobro naložen, kajti čim več visoko izobraženih kmetijskih strokovnjakov imamo, tem hitreje se povzdigne naše kmetijstvo, tem bolje si bo kmet uredil svoje gospodarstvo. Vsled tega se pozivljejo vse podružnice, zadruga, posojilnice in druge korporacije, da pomagajo v prvi vrsti našim slovenskim kmetijskim visokošolcem, ki študirajo v Zagrebu, s primernimi prispevki, ki naj jih določijo na naslov »Hrvatska poljedelska banka za račun Akad. gospod. društva v Zagrebu«.

Seja glavnega odbora Slovenske kmetijske družbe dne 19. februarja 1920.

(Konec.)

Semenskega krompirja zelo primanjkuje, ker je bila lanska letina zelo neugodna. Družba je že trikrat objavila v »Kmetovalcu«, da kupuje semenski krompir v deželi, toda prijave so zelo pičle. Nekaj malega se bo dobilo na Gorenjskem in morda kaj na Koroškem in še temu so cene izredno visoke. Povpraševanje pa je vedno večje. V Slavoniji bi se še dobilo tega blaga, toda lanske izkušnje so nas izučile, da se s kupčijami z našim vzhodom ni pečati. Razentega imajo naši kmetovalci malo zaupanja do krompirja iz tistih krajev.

Sladkor za vinogradnike se je lansko leto razdelil potom podružnic v edini namen, da se popravijo prekisla vina in za napravo domače pijače. Vsled raznih pritožb je zahtevalo poverjenišтво za kmetijstvo, da se določijo podrobni izkazi prejemnikov sladkorja. Družba je zahtevala od podružnic, da iste predložit. Pritožbe so se namreč glasile v tem zmislu, da se je s sladkorjem verižilo in ga prodajalo v konzumne namene. Družba pa ne more preprečiti vsako zlorabljanje, ki se lahko vrši pri podružnicah, pač pa jim je pred razdelitvijo strogo zabičala, da se mora ta sladkor uporabiti samo v namen, ki je določen.

Delovanje strokovnega uradništva se je vršilo razen navadnega pisarniškega poslovanja posebno zunaj pri podružnicah. Vsako nedeljo sta dva strokovna uradnika na potovanju ter prirejata predavanja pri novih in starih podružnicah. Posebno zanimanje se opazuje pri kmetovalcih na Koroškem in na Štajerskem, kjer je zahteva po kmetijskem pouku splošna. Povsod pa zahtevajo družbeni udje od družbe tudi nekaj materijelnih uspehov v obliki semenja, umetnih gnojil, strojev, orodja itd. Žal, da jim družba ne more nuditi vsega, kakor bi rada, in na kar so bili vajeni pred vojno. Ni pač možno dobaviti jim raznih kmetijskih potrebščin, ki jih v Sloveniji nimamo, ampak jih je treba tolažiti na poznejše čase, ko bo dobava omogočena.

S tem je sklenil tajnik svoje poročilo.

K sledeči debati se je oglasil g. župnik *Hladnik*, ki je omenil, da ni pravilno, da se je določila cena galici za neude 2 K višje nego za ude, kajti s tem so prizadeti ravno kajzarji, mali vinogradniki, ki se jih hoče s tem prisiliti, da pristopijo k družbi.

G. *Petovar* je nasprotno temu, kajti razlika v ceni za ude in neude je neobhodno potrebna, drugače udje ne vedo, kake ugodnosti imajo od družbe, če plačajo potrebščine po isti ceni kakor neudje.

Tajnik je pojasnil stališče družbe v tem oziru. Družba je samostojno društvo, ki ima po svojih pravilih *skrbeti samo za ude*. Galica ni monopol družbe, ampak se nahaja v prosti trgovini, ter si jo lahko vsak drugi, najsibo trgovec ali kako drugo gospodarsko društvo nabavi in razproda. Sicer pa udnina 16 kron nikakor ni previsoka, kajti, če proda vinogradnik svoje vino po 16 kron liter, lahko tudi žrtvuje 16 kron za udnino. Razlika v ceni za ude in neude pa mora ostati, drugače bi kmetovalcem bilo vseeno, ali so pri družbi ali ne. Cena galici v prosti trgovini je danes po 18 do 20 kron nadrobno, medtem ko jo družba oddaja neudom le po K 14.—

G. *Roblek* je priporočal, naj družba priskrbi nekaj *semenskega ječmena* iz Moravske, posebno iz Hane, kjer gojijo izvrstno vrsto za pivovarniške namene. Dobrota tega ječmena in posebno rodovitost visoko nadkriljuje naše vrste ječmena. Zakaj bi morale naše pivovarne nakupovati pivovarniško blago v Banatu ali celo na Ogrskem, ko bi se

lahko doma pridelal. Opozarjal je na svoj poskus, ko je posejal 143 kg moravskega pivovarniškega ječmena na njivi 2 1/4 orala veliki ter dobil blizu 400 mernikov pridelka. Družba naj skuša čimprej dobaviti te vrste ječmena iz Hane.

G. *Jan* je opozarjal, da je minulo leto toča potolkla večidel radovljiškega okraja, vsled česar je večina občin brez semena. Družba naj upošteva posebno ta okraj pri razdelitvi semenskega žita, ajde in deteljnega semena. V prvi vrsti se potrebuje *ajde*. Če ni možno dobiti ajde, naj se vsaj priskrbi koruze, da jo bodo kmetovalci zamenjali za ajdo v bližnjih občinah.

G. *Hladnik* je omenil, da je bila tudi na Dolenjskem zelo slaba letina ajde, kajti večidel so jo morali kmetovalci pokositi, ker ni dozorela. Cene ajdi vsled tega neznosno rasejo. Tudi dolenjske občine je treba upoštevati.

Tajnik je pojasnil, da se je družba že davno obrnila na vlado in tudi naravnost na Žitni zavod, da ji priskrbi potrebno seme za jaro setev. Tudi obljubilo se je, da pride seme pravočasno, toda dosedaj ni še ničesar gotovega. Gleda dobave ajde se bo družba potrudila, da jo dobi od Žitnega zavoda, ali v Sloveniji potom svojih podružnic. Kar bo dobila, bo tudi razdelila med potrebnejše okraje.

G. *Dimnik* je omenil, da se dá v ljubljanski okolici dobiti nekaj vagonov krompirja, le cena bi morala biti primerna. Sam ga je pripravljen dobaviti primerno množino, če ne bo cena, ki jo plačuje družba, prenizka.

G. *Petovar* je bil mnenja, da bi bila cena za krompir marca meseca, postavljen na postajo, po K 4.— za kg umestna.

Tajnik je pojasnil, da plačuje družba že sedaj semenski krompir po K 4.— za kg, postavljen v njeno skladišče. Na postajah Kranjske pa po K 3.50 za kg. Polovico vsote za blago se plača takoj, ostalo polovico pa ob prevzemu blaga.

G. *predsednik* je naprosil g. Dimnika naj skuša v svojem okraju dobiti kolikor mogoče semenskega krompirja po cenah, kakor je bilo označeno.

G. župnik *Piber* je prosil, da se pri razdelitvi krompirja upoštevajo posebno Bohinjci, ki so lani imeli tako slabo letino, da ga niso pridelali niti za seme.

G. dr. *Verstovšek* je priporočal, naj bi družba v bodoče sestavila nekak pregled vseh pridelkov in potreb v posameznih okrajih Slovenije, da bi potem lahko dobavljala blago iz občin, kjer ga je v izobilju, v okraje, kjer nastane potreba. Podružnice bi morale vestno pošiljati poročila o stanju razpoložljivega blaga, kakortudi o potrebi istega. S tem bi bilo delo družbi mnogo olajšano.

G. *Petovar* je vprašal, jeli družba priskrbela kaj *škropilnic* in *žveplalnikov* za vinogradnike, ker je po njih veliko povpraševanje.

Tajnik je pojasnil, da se je družba že lansko leto ponovno obrnila na razne tvornice škropilnic v Avstriji, da ji odstopijo kaj takih strojev. Vedno je pa prejela enak odgovor, da jih tvornice ne morejo izdelovati, ker jim primanjkuje potrebnih sirovin in premoga. Iz Italije je v zadnjem času prejel ponudbo na škropilnice po 95 lir in za ročne žveplalnike po 18 lir komad. Cena v kronah bi bila približno 800 kron in 150 kron. Ker se je družbi zdela ta cena previsoka, je pozvala nekatere podružnice, naj se izjavijo, ali bi jih vinogradniki kupili po teh cenah. Šele potem se bo odločila za nakup istih.

G. *Petovar* je vprašal, ali bi mogla družba posredovati izvoz 20.000 metrov *gumijevih cevi*, ki jih je kupil po 24 kron meter iz Avstrije, ki je pa izvoz gumija sploh prepovedala.

Tajnik je pojasnil, da je težko doseči prepoved izvoza tega blaga iz Avstrije, kjer ga itak primanjkuje.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi o tajniškem poročilu, se je debata zaključila ter je glavni odbor vzel to poročilo na znanje.

Razdelitev podpor za nakup in vzdrževanje bikov in merjascev. Za nakup in vzdrževanje bikov se dovolijo podpore naslednjim prosilcem. Fran Žnidaršič, Zdenska vas, 400 K; Frančiška Mušič, Trzin, 1200 K; Jožef Križman, Tržič, 700 K; Jožef Skobe, Hotemež, 800 K; Anton Opara, Gornje Medvedje, 1000 K; Janez Martinec, Rudnik, 1000 K; Valentin Sodja, Česnjica, 500 K; Ivan Štrumbelj, Ig, 1000 K. Za nakup in vzdrževanje merjascev so bile podeljene sledeče podpore: Živinorejska zadruga v Strugah 400 K; Jurij Čebin, Zavine, 600 K; Janez Beš, Mošnje, 400 K; Anton Gorjup, Ješovec, 400 K; Frančiška Sikusek, 400 K; Podružnica na Planini 500 K; Jože Čampa, Podstena, 600 K; Ignac Simonič, Vrhovo, 400 K.

Tajnik je pojasnil, na podlagi katerih pogojev so se odmerile te podpore in da ima poverjenišvo za kmetijstvo še precejšnjo vsoto določeno v ta namen. V bodoče naj razdelitev teh podpor, oziroma načela, po katerih se naj podelijo, določi posebni odsek živinorejcev, ki bo pregledal prošnje in stavil tozadevne predloge. Glavni odbor je sklenil, da se skliče zborovanje živinorejcev, na katerem se naj izvoli *živinorejski strokovni odsek*, kakor je predvideno v 24. § družbenih pravil, ki naj istočasno redno proučava vsa živinorejska vprašanja.

G. Jan je priporočal, naj kmetijska družba naprosi vsa okrajna glavarstva, da prispevajo tudi okrajne blagajne k podporam, ki se naj razdeljujejo o priliki licenciranja bikov.

G. predsednik je zagotovil, da se bo od strani družbenega predsedstva storilo primerne korake pri poverjeništvu za kmetijstvo, da ono pozove te oblasti, da vplivajo pri okrajnih blagajnah v tem zmislu.

Zadeve podružnic. Podružnica Maribor prosi, da se ustanovi v Mariboru *družbeno skladišče*. Z ozirom na današnje razmere se ta prošnja za sedaj ne more upoštevati.

Z ozirom na pritožbe nekaterih podružnic, da so se v njih okolišu ustanovile nove podružnice, je sklenil glavni odbor, da se principiarno dovoli ustanovitev novih podružnic v vsakem okraju, kjer udje to želijo.

Ustanovitev podružnic v Gornji Radgoni in v Jaremini, se je odobrila.

Podružnica v Zgornji Šiški prosi za primerno podporo v svrhu kritja dolga, ki si ga je napravila vsled poprave čistilnika za žito. Glavni odbor je sklenil, da se za popravo strojev in orodja principiarno ne podeljujejo podružnicam nikake podpore, ker v ta namen ni potrebnega kritja. Pač pa je priporočati, da podružnice same v to svrhu določijo večjo porabnino od udov, ki so dolžni prispevati k stroškom poprave in za obrabo.

Prošnji podružnice Sv. Marjeta pri Moškanjcih za brezplačno priskrbo soh in pocinkane žice za ograjo drevesnice se ni ugodilo, ker takega materiala danes ni dobiti.

Predlogu g. *Petovarja*, da se določi odbornik kmetijske družbe za Prekmurje, se ni moglo ugoditi, ker je tam ustanovljeno šele troje podružnic.

Zadeve družbenega uradništva. Poročilo g. generalnega ravnatelja Pirca o obračunu čistega dobička modre galice iz l. 1919., ki jo je upravljal sam, se je vzelo na znanje in mu je glavni odbor izrekel zahvalo za njegovo poštrevost.

Glavni odbor je sklenil na podlagi tega poročila, da se službena doba družbenega uradništva zniža od 40 na 35 let.

G. generalnemu ravnatelju G. Pirca je prepustil glavni odbor pisalno mizo in k tej spadajočo garnituro kot starinsko blago brezplačno v njegovo last.

G. Josipu Urbančiču, upravniku družbenih drevesnic, se je dovolila podpora 2000 K v svrhu kritja škode, ki mu je nastala vsled pogina krave.

Glavni odbor je nastavljal začasno absolviranega oenologa Frančiška Simončiča kot strokovnega praktikanca. Službene prejemke mu določi predsedstvo.

Na prošnjo *društva Slovenskih kmetijskih strokovnjakov* je sklenil glavni odbor podpirati izdajo kmetijskih strokovnih knjig, opozarjal pa je na izredno visoke stroške za tisk, ki danes onemogočajo izdajo takih knjig.

G. Piber je predlagal, naj kmetijska družba poda na poverjenišvo za kmetijstvo primerno vlogo glede *uvvedbe kmetijskega pouka* na ljudskih šolah.

G. predsednik je pojasnil, da je družba tozadevno že podala svoje mnenje in svoje predloge k novemu šolskemu zakonu, ki pa niso bili upoštevani.

V Ptuj se je ustanovila Zveza kmetijskih podružnic za ptujski okraj. Ustanovitev se je potrdila.

Od zadnje odborove seje je bilo ustanovljenih 37 novih podružnic, in sicer 11 na Kranjskem, 16 na Štajerskem, 7 na Koroškem in 3 v Prekmurju. Njih ustanovitev se je odobrila.

Novih udov se je priglasilo 4649 ter jih je glavni odbor sprejel. Objava po imenih v »Kmetovalcu« se opusti, ker zavzame preveč prostora.

Ker se nihče ni zglašil več k besedi, je predsednik zaključil sejo.

Ponudniki in kupci plemenske živine.

(Pod tem naslovom Slovenska kmetijska družba odalej naprej redno objavlja vse one lastnike plemenske živine, ki so pri volji plemensko živino prodati in vse one kmetovalce, ki jo želijo kupiti, s čemur je dana prilika prodajalcem in kupcem stopiti v stik in tako poskrbeti za zamenjavo plemenske živine. Priglašati je nakup in ponudbo vseh vrst moških in ženskih plemenskih živali ter naj vsak priglasilec natančno prijavljuje svoj naslov, vrsto domače živali, njen spol, pasmo, starost, število itd.)

Naprodaj so:

Svinjo, brejo ima naprodaj župnišče v Trsteniku pri Kranju.

Dva bika, pincgavske pasme 16 mesecev stara, dve svinji breji, Heš-Majerjeve pasme, skotile bodo po Veliki noči, od 5 do 12 aprila,

dvajset merjaščekov in dvajset svinjic, Heš-Majerjeve pasme, starih od 8 tednov dalje, ter

tri merjasee in tri svinje, Heš-Majerjeve pasme, 7 do 8 mesecev stare proda graščina Križ pri Kamniku.

Dva bika, simodolske pasme, 11 mesecev in 7 mesecev stara proda Franc Globočnik, Dobrova (Gutenhof), p. Kostanjevica, Dolenjsko.

Žrebec, štiriletnega, čistokrvnega Noninsa, rdeče barve, 166 cm visokega, brez vsake napake proda Valentin Suhec, posestnik, Bolehneci 22, p. Sv. Jurij ob Ščavnici, Štajersko.

Kupiti se želi:

Prasičke, od 8 — 16 tednov stare, do 3000 komadov žlahtnih pasem želijo kupiti na Koroškem, okraj Borovlje. Ponudniki naj javijo število prascev, ki jih imajo naprodaj podružnici Slov. kmetijske družbe v Svecih v Rožu, p. in žel. postaja Bistrica na Koroškem

Uradno glasilo Samostojnega konjerejskega odseka Slov. kmetijske družbe v Ljubljani.

Uredniška priloga 6. štev. „Kmetovalca“ 1. 1920.

Pripuščanje žrebcev h kobilam iste pasme.

Na podlagi sklepov konjerejskih odsekov je po-verjeništvu določilo, da izda poveljstvo državne žrebčarne sledeča navodila:

1. Žrebci se smejo pripuščati le h kobilam iste pasme, torej mrzlokrvni žrebci k mrzlokrvnim kobilam in toplokrvni žrebci k toplokrvnim kobilam. Pasemsko pripadnost je ugotoviti od slučaja do slučaja ali po rodovnih listih, če pa teh ni, pa po oblikah, ki dokazujejo to ali drugo pasmo.

2. V dvomljivih primerih, kjer se ne more dognati na licu mesta z gotovostjo pasme, naj se ravna po mnenju posestnika kobile.

3. Za one plemenske okraje, kjer se goji čisto-krvno pasmo in so nameščeni ali samo mrzlokrvni ali le toplokrvni žrebci, dovoliti je izjemo od tega načela le tedaj, ako bi posestnik vsled prevelike oddaljenosti ne mogel peljati svoje kobile k žrebcu iste pasme in bi morala vsled tega ostati kobila neuplemenjena.

Vodstvo drž. žrebčarne.

Ogledovanje in premovanje konj v Velikovcu na Koroškem.

Dne 6. februarja t. l. se je vršilo v Velikovcu, ki je bil dodeljen konjerejskemu odseku 2, premovanje in ogledovanje konj. Bilo je to zaključno ogledovanje v tem odseku, čegar predsednik je g. Lovro Petovar iz Ivanjkovc. Prisostvovali so nadalje kot zastopniki vlade dr. Vrtačnik, kot zastopnika žrebčarne gg. podpolkovnik Ravnihar in živinozdravnik Šlajpah, zastopnik okr. glavarstva živinozdravnik Ravtar, odbornik g. Joško Rajh iz Mote pri Ljutomeru ter zastopnika domačih konjerejcev gg. Štefan Kulterer in Simon Deutschmann iz Grabsteina.

Kljub slabi cesti, ki je bila pomrznjena ter je bilo le težko gnati nepodkovane konje, se je prignalo še lepo število konj. Plemenskih kobil, to je takih nad štiri leta, se je prignalo 26, 4 in 3 letnih — 5, 2 letnih — 2, 1 letna 1. Nadalje se je prignalo še 6 žrebčkov

Precej se je opazala mešana pasma; splošen utis je bil pa dober. Večina je bila noriškega plemena.

Na premijah se je izplačalo 2900 K ter so pre-jeli: v I. skupini: Jan Kriegl, Važenberk 250 K; Fran Ižep, Šteben 200 K; Matjaž Škofič, Št. Jur 200 K; Fr. Škofič, Čače 150 K; Ivan Picej, Št. Kocjan 150 K; Miha Kačnik, Št. Kocjan 100 K; Karl Petelin, Št. Kocjan 90 K; Jurij Gregorič, Malaves 90 K; Hermann Gross, Okroželj 80 K; Franc Škofič, Čače 80 K; Mat. Novak, Št. Ruprecht 70 K; Jože Kassl, G. Dob 70 K; Jak. Zrme, Voglje 60 K; Simon Kralj, Vota vas 60 K; Jan. Jamnik, Važenberk 50 K; Jože Šefulka, Št. Peter 100 K; v drugi skupini: Jože Hoiler, Tschalern 200 K; Mih. Kačnik, Št. Kocjan 150 K; Matija Novak, Št. Ruprecht 100 K; Jernej Kaučnik, Štebne 80 K; Matija Kralj, Hudi kraj 70 K; v III. skupini: Tomaž Kastner, Važenberk 250 K; Valent. Taupe, Mlinski graben 150 K;

za prigon žrebčkov so prejeli: Jurij Gregorič, Malaves 50 K; Mat. Novak, Št. Ruprecht 50 K. Po ogledu se je vršilo zborovanje konjerejcev v „Nar. Domu“.

Predsednik g. Lovro Petovar je obširno opisal pomen konjerejskih zadrug, navajal vse dobre strani racionalne konjereje ter priporočal zaenkrat ustanovitev konjerejskega društva za velikovski okraj, ki bi naj konjerejo pospeševalo.

V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gg.: živinozdravnik Ravtarž, župnik Poljanec, župan Kraigher Ivan, Štefan Kulterer in Simon Deutschmann.

Odposlancem v konjerejski odsek pa gg.: župnik Poljanec ter Mih. Kaučnik, oba iz Št. Kocjana kot namestnika. V debato so posegli domači konjerejci, povedali svoje želje glede nastanjenja žrebcev ter prihodnjega premovanja, kar bo konjerejski odsek vzel v pretres ter željam po možnosti ugodil.

O negovanju kopit.

Kopita negujemo, da jim ohranimo njih naravne oblike, ter zdrav in prožen rog. V tem oziru se precej stori, toda tudi precej zagreši.

Posebne važnosti je negovanje nepodkovanih kopit, bodisi pri žrebetih, bodisi pri odraslih konjih, ki jih puščamo, iz katerikoli vzroka bose, kakor n. pr. breje, žrebetne kobile itd.

Dobro negovana, dobro zraščena kopita ublaže ali pa celo popolnoma odstranijo pri žrebetih razne napake v stoji in hoji.

Da pa zadobi žrebe dobra, zdrava kopita, mu je predvsem potrebno prosto gibanje na paši ali vsaj na primerno velikem tekališču. Kdor tega ne more nuditi svojim žrebetom, je bolje, da opusti konjerejo. Suha, trda tla, ki se le malo vdajo pod kopitom, in ravna, ne kamenita najbolj prijaajo razvoju kopit. Mehka, močvirnata tla vstvarjajo široka, plošnata, krhka kopita. Prosto gibanje pospešuje krvni pretok po kopitnih do- in odvodnicah in s tem rast vseh delov roženega kopita. Nadalje omogočuje, da se kopito obrabi, v kolikor je to potrebno in se primerno napoji z vlago. Toda tudi kopito, ki se razvija na paši, ne smemo prepuščati trajno samo sebi, ampak si ga moramo vsaj vsakih 8 tednov dobro ogledati. Opazili bomo, da je potrebno izvršiti na njem poprave, glede do-žine in smeri raznih delov rožene stene. Se pogosteje in vestneje moramo opazovati kopita žrebet, ki so povečini zaprta v tesnih hlevih. Če tega ne storimo, kopito preveč narase, ter se skrivi na to ali ono stran. Predolge stene se šibe, krive, podvihavajo in tako zamore strelo, bistven del zdravega kopita, ter zadobe razne rozpoke. Narasli rog krajšamo s kopitnim nožem, z žlebičarjem in s strugalom (rašplo). Ostri nosilni rog pa zaokrožimo, da se ne prične krhati. Tako na primer porežemo pri raznožnostoječih konjih bolj zunanjo, pri prinožnostoječih notranjo steno in popravljamo s tem ne le kopito, marveč tudi stojo nog. Seveda ne smemo iti predaleč v tem popravljanju, da bi hoteli popolnoma zanemarjenemu in zverženemu

kopitu naenkrat dati normalno obliko. S takim ravnanjem bi dosegli ravno nasprotno, ker se morajo vsi sklepi na nogi od kolena, oziroma skočnega člena navzdol šele prilagoditi novi legi. Ti popravki se morajo izvršiti polagoma, vsakokrat le za kakih 5 mm. Stene same ne smemo piliti ali čistiti z ostrimi predmeti, ker s tem bi odrgnili kopitu gornjo plast, takozvano glazuro, ki zabranjuje, da se kopito preveč ne izsuši. Če kopito tako negujemo od rojstva pa do tretjega leta, smo lahko prepričani, da bo imel naš konj pravilna in zdrava kopita.

Nepodkovanim kopitom odraslih konj sicer ne preti tolika nevarnost, da bi postali krivi in vehasti, toda tudi tem moramo večkrat rob zaokrožiti, da ne zadobe roženih razpok, kojih lečenje je pogostokrat dolgotrajno. Rožene strele ne smemo spodrezavati, ker ta rožena zagozda zabranjuje, da se kopito na peti preveč ne zoži in ne postane stisnjeno kopito. To pa zamore le tedaj, če je močno razvita, zdrava in brez strelne gnilobe.

Kovanje je za kopito potrebno zlo, ki omogoči, da zamore konj trajno delati na trdih, kamenitih tleh. Kovanje moramo redno, v presledkih od 6—8 tednov ponoviti. Podkev ovira, da se rog ne obrabi. Potrebna vlaga nima dovolj dostopa do rogu. Kovanje ovira mehanizem kopita, krvni dotok in s tem rast rogu, ter povzroča, da postane isti, zlasti na nosilnem robu krhek in razpokan. K temu nedostatku se pridruži še slab vpliv hleva, kakor slabih tla, pomanjkljive stelje, itd. Prednja kopita zadobe pogostokrat premalo vlage, na zadnjih se pojavi strelna gniloba in drugo. Vse to preprečimo, če kopito redno očistimo, operemo z vodo in potem namažemo tanjko steno, podplat, strelo in rožene pete z mastjo, ki mora biti dobre kakovosti. Posebnih mazil ni potrebno, ta so rogu pogosto le v kvar. Pri spiranju dobi rog potrebno vlago, tanjka plast masti pa zabranjuje, da ta vlaga prekmalu ne izhlapi.

Kopita namažemo, ko se povrne konj od dela in ne obratno, da se ne nabira na mastno kopito prah, ki tvori potem neprodirno, rogu skrajno kvarno skorjo. Na zelo suha in krhka kopita, dajemo 1 do 2 dni vlažne obkladke, mokre krpe, namočene otrobi, laneno seme, itd.

Predvsem pa je potrebno tudi podkovanemu kopitu, da se isto zadostno giblje. Zaraditega opazamo, da imajo konji, ki delajo, boljša kopita nego oni, ki stoje večinoma v hlevu.

Posebno važno je negovanje kopit pri plemenski živini, ker veda in izkušnja učita, da se ne le prirojene napake in hibe, ampak tudi s časom zadobljene rade podedujejo. In med te pridobljene napake moramo gotovo prištevati tudi slaba, zanemarjena kopita.

Vodstvo drž. žrebčarne.

Podedovanje v splošnem in podedovanje pribobljenih lastnosti.

Konjerejci vse premalo pazijo na telesne napake pa tudi na lastnosti, ki se podedujejo. Pri podedovanju se ne more kategorično reči, ta napaka se bo podedovala takoj pri prvem potomcu, ampak da se bo podedovala, je skoraj gotovo, če ne prej pa slej. Ni to nova iznajdba, marveč je to dognano po mnogoletnih preskušnjah in študijah, študijaj celih rodbin in njihovih potomcev.

V kobilarnah, kjer se goji plemenjake in plemenjače v ta namen, da se zredi za državo potrebnih

žrebcev, se vsakega konja izloči, ki ima napake, katere bi se znale podedovati. Preprečiti se hoče s tem, da bi žrebci ne skvarili toliko in toliko deželnih kobil.

Konjerejec pa tega ne more storiti; on mora porabiti za plemo tudi živali, ki niso popolnoma primerne. Tembolj mora skušati s premišljenim parenjem doseči, da vsaj deloma omeji podedovanje napak ali slabih lastnosti in se mu rodi primerno lepo in dobro žrebe.

Naši toplokrvni žrebci so večinoma vzrejeni v državnih kobilarnah, kjer se je gojilo le take plemenjake, kateri so po dolgoletni izkušnji obetali, da bodo za naše kraje primerni. Te žrebce se razdeli na posamezne kraje z ozirom na plemo, katero se tam goji, skrb konjerejca pa je, da si za svojo kobilo izbere primerne žrebce.

Bolj previdni moramo biti pri mrzlokrvnih plemenjakih in kobilah, ki jih rabimo za plemo, ker se rod mrzlokrvnih žrebcev in kobil žalibog danes še ne pozna v naših krajih v tej meri, kakor pri toplokrvnih, ker nimamo še rodovnih knjig za mrzlokrvno pasmo. Zato se moremo ravnati le po tem, kar ravno vemo o dotičnem žrebcu in o kobili. Moramo si tedaj še bolj ogledati starše. Saj so žrebci in kobile, ki imajo lastnost, da svoj tip — svojo obliko — vodno podedujejo. Kolikokrat je slišati, to je celi Benno-Brillant in zopet, to je kakor mati, tudi ona ima šibke noge in pošinjen križ.

(Dalje sledi.)

KONJEREJSKE VESTI.

Sramna kuga pri konjih. Okrajno glavarstvo v Slovenjem Gradcu je stavilo pod zaporo dve kobili in eno žrebičo iz Libelič, kot sumljive sramne kuge. V zmislu kužnega zakona se morajo vsi, sramne kuge sumljivi konji žgati na levi strani vratu s črko »S« (sumljiv). Ker se omenjena kuga širi potom plemenitve od kobile na žrebca in obratno, morajo vodje postaj in oskrbniki drž. žrebcev zlasti v bližini omenjenega kraja paziti na ta znak pri preiskavi k žrebcu prignanih kobil, ter tako označeno kobilo odločno izključiti od plemenitve.

Poveljstvo žrebčarne.

Skočnina za državne žrebce. 1. Skočnina za vse državne žrebce je enostavno zvišana na 50 K, začnši s 25. marcom t. l. 2. Doklade za oskrbo državnih žrebcev se bodo za to leto znatno zvišale. 3. Kmetijski erar plača dve tretjini stroškov za zdravljenje obolelih državnih žrebcev, ki so v zasebni oskrbi, eno tretjino pa oskrbnik.

Poveljstvo žrebčarne.

V a b i l o

k občnemu zboru Samostojnega konjerejskega odseka Slovenske kmetijske družbe šte. 1.

(za bivšo Kranjsko in za boroveljski okraj bivše Koroške),
ki bo

v četrtek, 15. aprila 1920, ob treh popoldne v zborovalni dvorani Slov. kmet. družbe v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

SPORED:

1. Poročilo odbora.	3. Izprememba pravil.
2. Nadomestne volitve.	4. Raznosterosti.

Pristop na občni zbor imajo samo udje Slov. kmet. družbe, ki so ob enem udje konjerejskega odseka in so za tekoče leto plačali udnino v znesku 5 K. Konjerejci, ki so udje kmet. družbe in ki želijo zopet ali vnovič pristopiti h konjerejskemu odseku kot udje, naj pošljejo udnino naravnost na podpisani odsek.

Odbor Samostojnega konjerejskega odseka Slovenske kmetijske družbe šte. 1. v Ljubljani.

**Razdelitev
državnih žrebcev na postajah v Sloveniji.
Uvrščeni :**

Okraino glavarstvo	Kraj postaje	Osnovna štev. Ime in pasma žrebca.
Brežice	Brežice	165 Maselin, amer. dirkač
		64 Aymler, angl. polk.
		53 Cambusieur, angleški polkrvec
		15 Gidran, arab. polkrv.
		261 Syglavy, arab. polkrv.
		6 Dahoman, arab. polkrv.
		34 Blocksberg, angl. polkrv.
Kočevje	Kočevje	450 Furioso, angl. polkrv.
		183 Haudegen, arab. polkrv.
	Ribnica	472 Gidran, arab. polkrv.
		349 Peregrin, arab. polkrv.
Krško	Cerklje	342 North Star, angl. polkrv.
		520 Furioso, angl. polkrv.
		331 Dahoman, arab. polkrv.
		25 Troja Nonius, nonius
		236 Furioso, angl. polkrv.
	Kostanjevica	351 Urmeny Nonius, angl. polkrv.
		375 Carabas, angl. polkrv.
		313 Betjar
	Bistrica pri Mokronogu	374 Gidran, arab. polkrv.
		408 Nonius nonius
		21 Loustic Raker, amer. dip.
	Škocijan	338 Schagya, arab. polkrv.
		388 Furioso, angl. polkrv.
		321 Bogdany, angl. polkrv.
		84 Gidran, arab. polkrv.
	St. Jernej	33 Valentin, angl. polkrv.
		139 Przed wit, angl. polkrv.
		371 Marzou', arab. polkrv.
		428 Amurath, arab. čistokrv.
		85 Balkan, angl. norm.
Litija	Veliki Gaber	364 Furioso, angl. polkrv.
		350 Schagya, arab. polkrv.
		110 Przedswit, angl. polkrv.
	Ig - Studenec	378 Furioso, arab. polkrv.
		322 Dahoman, arab. polkrv.
		280 Gidran, arab. polkrv.
		420 Loustic, Totilas, amer. dirkač
		334 Herman norican
		36 Dušan, norican
		Prizren, norican
Ljubljana	Selo pri Ljubljani	442 Brom opus, norican
		368 Brilliant, norican

Okraino glavarstvo	Kraj postaje	Osnovna štev. Ime in pasma žrebca
Ljubljana	Selo pri Ljubljani	314 Matschaker, angl. polkrv.
		434 Dahoman, arab. polkrv.
		456 Bonee, angl. čistokrv.
		341 Star - of - Hannover, arab. polkrv.
	13 Gidran arab. polkrv.	
Ljubljana	Vrhnika	37 Savan, noričan
		216 Furioso, angl. polkrv.
	Dovje	386 Georg IV — IX noričan
Ljutomer	Ljutomer	80 Afrikakanus, angl. čistokrv.
		126 Blocksberg, angl. polkrv.
		41 Nonius nonius,
		95 Furioso, angl. polkrv.
		28 Bogdany, angl. polkrv.
		31 Gidran, arab. polkrv.
	Bučečevci	Othello, amer. dirkač
		9 Przedswit, angl. polkrv.
		14 Przedswit, angl. polkrv.
		10 Furioso, angl. polkrv.
		38 Furioso, angl. polkrv.
	Sv. Jurij ob Ščavnici	88 Polisson, amer. dirkač.
		25 MB Nonius nonius
		23 Nonius nonius
		16 Dahoman, arab. polkrv.
Logatec	Bloška polica	397 Gidran, arab. polkrv.
		493 Taksis, lipicanec
Maribor	Spodnja Polskava	19 Dahoman, arab. polkrv.
		116 Dealler, angl. polkrv.
		2 Matschaker, angl. polkrv.
		20 Polluks, noričan
Murska Sobot	Murska Sobot	354 Furioso, angl. polkrv.
		59 Furioso, angl. polkrv.
Novomesto	Novomesto	439 Gazlan, arab. polkrv.
		76 Pluto Malaga, — lipicanec
		283 Furioso, angl. polkrv.
		522 Maestoso, lipicanec
Žužemperk	Žužemperk	373 North - Star, angl. polkrv.
		409 Dahoman, arab. polkrv.
Črnomelj	Črnomelj	63 Amurath, arab. čistokrv.
		316 Blocksberg, angl. polkrv.
Ptuj	Ptuj	22 Carabas, arab. polkrv.
		24 Carabas, angl. polkrv.
		57 Furioso, angl. polkrv.
		32 Furioso, angl. polkrv.
		77 Affenz Robinson, noričan
		78 Ahorn Dietrich, noričan

Postaje na Koroškem se bodo postavile do 1. 4. 1920.

Koroško :

Okrajno glavarstvo	Kraj postaje	Osnovna štev. Ime in pasma žrebca
Velikovec	Grabštajn	83 Nort Star, ang. polk. 360 Gidran, arab. polk. 58 " " " 48 " " "
	Goselnavaš	119 Apollo, Noričan 406 Furioso, ang. polk.
	Libuče	18 Cadet Theseus, Noričan
	Škocjan	414 Przedsvit ang. polk. 363 Amurath Gidran, ar. polk. 13 Gidran, Noričan
	Velikovec	46 Krim, Noričan 68 Krn, Noričan 357 Toborzo, ang. polk.
Borovlje	Ledenice	8 Balsam Gregor, Norič.
	Logavas	87 Krim, Norič.
	Št. Jakob	475 Bled Brand. Norič. 20 Šum, Norič.

Izpremembe:

Celje	Bukovžlak	se je opustilo
	Ložnica	"
	Male Braslovče	"
	Medlog	"
	Spodnje Selce pri Ponikvi	"
	Šmarje pri Jelšah	"
Maribor	Radvina	"
Ptuj	Apače	"
Slovenji Gradec	Janžev vrh	"
	Spodnja Muta	"

Nanovo so se uredile sledeče postaje:

Celje	Grlice	390 Stern, Noričan 101 Blas, "
	Škofjavas	8 Balsam Gregor, Noričan. 119 Apollo, "
Ljubljana	Stara Vrhnika	37 Savan, "
Ptuj	Hardek	11 Goričan, "
	Sejanci	79 Dan "
Radovljica	Dovje	386 Georg IV-9, "
Slovenji Gradec	Muta	71 Črt, "

Licencovani žrebeli v Sloveniji.

Ime posestnika	Kraj žrebčarske postaje	Ime žrebca
Jurij Gaber	Srdice, Murska Sobota	Hedor
Andraž Zmaj	Gornja Bistrica, Murska Sobota	Brabant

Ime posestnika	Kraj žrebčarske postaje	Ime žrebca
Matija Hodošek	Zankovec, Murska Sobota	Cesar
Gračina Dol. Lendova	Lendova — Prekmurje	Bismark
Mihael Horvat	Hitiše — Prekmurje	Ruder
Ivan Bedernjak	Trnje — Prekmurje	Parpai
Jožef Kočiš	Gaberje — Prekmurje	Gyurka
" "	"	Sedenkteur
Štefan Kolenko	Črešnjenci	Herko
Karol Jank	Skakovci — Prekmurje	Moltke
" "	"	Marius de Steaume
Franc Gaber	Tropovci	Gumbert
" "	"	Morgan
Štefan Kosednar	Črnc, Murska Sobota	"
Ivan Andrič	Murski Petrovci, Prekmurje	Profesor
Alojz Schadl	Grince, Prekmurje	Jaco
Anton Martinec	Šatahovci, Prekmurje	Laci
Jožef Morecz	Tešanovci, Prekmurje	Gambrinus
" "	"	Kumps
Groß Siczi	Belatinci, Prekmurje	Maestoso
Franc Horvat	Dubrovnik, Prekmurje	Nacles
" "	"	Sarmany
Jurij Gaber	Serdici, Prekmurje	Cezar
Janez Volčič	Godešiče, okraj Škofja Loka	Vulkan
Franc Šolar	Zlatoliče	Maks de Langport
Jožef Turek	"	Kastor
Ivan Mežnarič	Šalovci	Arist
Br. Lipitt	Grad Turniš pri Ptuj	Vandetta
Franc Šabeder	Sp. Korena pri Mariboru	Clairon de Coparti
Ivan Slanič	Sp. Duplak	Plonton
Peter Rožkarič	Zgor Ročica	Vulkan de Brakel
Herman Farič	Zerkovci	Dietrich
Alojz Kolarič	Salovci	Brillant
Marija Ježovnik	Arjavas p. Petrovče	Norbert
" "	"	Coquet
" "	"	Zillertal
Josip Šaler	vas Trebinje, obč. Logaves, pol. okr. Borovlje	Opal I.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

**Uradno glasilo
Slovenske kmetijske družbe.**

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 16 K na leto.
Posamezna številka stane 80 v.

Udje Slovenske kmetijske družbe dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na vsi strani 600 K, na 1/2 strani 300 K, na 1/3 strani 150 K, na 1/4 strani 100 K, na 1/8 strani 50 K in na 1/16 strani 25 K. Udom 10 % popusta. Vsaka vrsta v »Malih naznanilih« stane 2 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Slovenske kmetijske družbe;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatise iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 6. Ljubljana, 31. marca 1920. Letnik XXXVII.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 20 vinarjev v smaru ali znamkah, sicer se naznanila ne objavijo. Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Zenske zmešane lase kupuje po najvišji ceni Martin Pleterški, Čerkije. 15

Najboljše apno ima vedno naprodaj apnenica J. Taufer, Zagorje ob Savi. 50

Milinske kamne, sekane iz najboljših bele, ostre, skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi veče, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisarno garancijo. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

Par plemenskih prasičev, jesencev je naprodaj pri Vidu Merhar, Gameljne 8, p. Št. Vid nad Ljubljano. 72

Slamotresnico za k mlatilnemu stroju imam naprodaj; kupil bi pa elektro dinamno za razsvetljavo. Janes Skrijanc, Mala stara vas, pošta Grosuplje, Dolenjsko. 75

I vagon lepih smrekovih kolov za vinograde v debelosti 5-7 cm, dolge 4-8 metrov prodaja za ceno po dogovoru, Josip Žužek, Velike Lašče. 77

Prodajam dva mlina za živinsko ali motorno silo, eden z naravnim, drugi z umetnim kamnom. Franc Kopač, Poljane 1, Št. Vid nad Ljubljano. 82

Kosilni stroj Mac Cormick s štirimi noži in rezervnimi noži, prodaja posestvo Lindenhof, p. Gornja sv. Kungota, 83

Alfa Separator, bakren, pocinkan, se prodaja (500 l na uro), dalje eno veliko stiskalnico za sadni most, in dva mlina za ročno delo znamka trdke Hacin; naprodaj je tudi nekaj sodčkov oljnatke barve in firneža. Vpraša se pri Jurij Jenko, trgovec, Skofjaloka. 87

Mlade jablane se odda po ceni 6-12 K za komad iz drevesnice kmetijske podružnice v Kočevju. 96

Grahoro in grah za setev se dobi v trgovini s semeni Sever & komp, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 92

Travno seme, lahke vrste (Reibgras) kg 15 K, odda dekler zaloga traja Jožef Arnejc, Ledenice, Koroško. Vreče in denar je naprej poslati. 93

Lep semenski krompir zamenja za ovčjo volno Franc Pirš, pos., Radomlje pri Kamniku. 100

Konja tri leta starega, kostanjeve barve, ki je visok 1 m 63 cm, širok 1 m 85 cm, prodam za ceno po dogovoru. Franc Novak, Moste pri Ljubljani 19. 101

Dve telici od seska, prav dobre vrste za plemo ali za dobro kvaliteto mleka, povsem zadovoljna žival, tako da je res škoda telici zaklati, sem prisiljen prodati vsled malega prostora. Vpraša se pri Ivan Ziberl, Mokronog. 102

Čebele 10-15 panjev jake (Dzirzonke), ako je mogoče tudi vse potrebno orodje za čebelarstvo kupuje S. Horvat, Plesivica, p. Jastrebarsko, Hrvatska. 103

Gozdne sadike, lepe močne smreke po 40 kron tisoč (ob večjem odjemu popusti ima oddati oskrbnitvo graščine Radvina pri Mariboru. Material za zavijanje dostavi naročnik. 104

Nože za kosilni stroj nove ali tudi rabljene kupi Franc Ježek, Tacen 16, p. Št. Vid nad Ljubljano. 105

Kupim slamoreznicu za vodno silo. Škrjanec, p. Radomlje. 106

Tri pluge za sejati, okopavati in osipati, malo rabljene prodaja J. Pogorelec, Struge 37, p. Dobrepolje, Dolenjsko. 107

Šivalni stroj, rabljen, kupim. Ponudbe na Franc Šteblaj, Liskavas 33, p. Studenec. 108

Resna ženitna ponudba. Posestnikov sin 30 let star, skromen, zdrav in dobrega srca, z dobrimi dohodki, dobro izobražen v kmetijstvu, se želi seznaniti s čedno kmečko deklico ali mlado vdovo, s primernim premoženjem, katera bi bila dobro izobražena v kmetijstvu ali gostilni. Tudi se priženi na boljše gostinstvo ali posestvo. — Samo resne ponudbe, če megeče s sliko, katera se takoj vrne, na upravištvu »Kmetovalca« pod »Resnost 25«. Tajnost z jamčena. 109

Trpite na revmatizmu in gibčnih bolečinah? Vdrgnenje s pravim Fellerjevim Eliza ljudom je takorekoč dobrodejno 1 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Rabite mlo - odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Eliza kroglice izvršujejo svojo dolžnost 1 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. Želodec okrebujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštnina pos. bel, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatr št. 287. Hrvatska. 20 E

Naprodaj je krava čista simentalka, šetrtilč breja zamenjam. Drugo po dogovoru pri Val. Babnik, pos. Glince 2, pošta Št. Vid pri Ljubljani. 110

Velik bukov in smrekov gozd za posekati je naprodaj. Kupci naj se oglasijo pri Jerneju Hribarju, pos. v Zg. Tuhinju šte. 22, pošta Smaržno nad Kamnikom. 111

Plemenskih prasičev do 12 komadov jesenskih kakor tudi mladih pujskov kupi takoj Jožef Arnejc, Ledenice, Koroško. 112

Vabilo

izvanrednemu občnemu zboru zadruga za vnovčevanje lesa na Češnjici, reg. zadr. z o. zavezo, ki se vrši

dne 20. aprila 1920 ob 17. uri v prostoru načelnika zadruga na Češnjici h. št. 1.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika in nadzorstva.
 2. Sprememba pravil.
 3. Slučajnosti.
- Češnjica 31. marca 1920. Odbor.

Kmečka hranilnica in posojilnica na Vačah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v a b i
na

13. redni občni zbor, ki se boče vršil

v nedeljo dne 18. aprila 1920 ob 1. uri popoldne v zadrugi pisarni na Vačah s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelnika; (38)
2. poročilo nadzorstva in odobrenje letnega računa;
3. volitev načelnika (5 članov);
4. volitev nadzorstva (5 članov);
5. čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled istega;
6. slučajnosti. V a še dne 28. marca 1920.

Načelnstvo.

— Pripomba: V slučaju nesklepčnosti prvega, vrši se pol ure kasneje na istem prostoru s prvotnim sporedom drugi občni zbor v smislu §-a 35 pravil, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov.

Najmodernejše obleke

lastnega izdelka za gospode in
dečke, tu- in inozemsko

manufakturno in modno blago

razpošilja (16)

Prva kranjska razpošiljalnica

SCHWAB & BIZJAK

Ljubljana, Dvorni trg

Pod Narodno kavarno.

Prvorazredno sjeme

za proljetnu sjetvu

dobavlja

Sjemenar d. d. Osijek

Gajev trg 1.

— Telefon br. 663. —

Brzjavi: (82)

Sjemenar, Osijek.

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat. Dietetični prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prasiča ali vola.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 20/50 poštne prosto na dom. (14)

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaj. Pri živini uniči garje. 1 lonček po pošti K 10.50.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Kmetska posojilnica ljublanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
v LJUBLJANI

v lastnem združenem domu na Dunajski cesti števil. 18.

Obrestuje hranilne vloge po **3%** (2)

brez vsakega obdobja rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v svesti s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne doiga.

Stanje hranilnih vlog nad **42.000.000 kron.**

Stanje rezervnih skladov **4.100.000 kron.**

Rogaška slatina

Tempel vrelec:

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec:

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku. Proti boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donall vrelec:

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidum itd.

Rogaška slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalno-soličnih rudninskih-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice. (1)

Rogaška slatina

je najboljša namizna in mineralna voda, katere ni nikdar slabega okusa ali duha. ::

Osnovni čisto domači kapital popolnoma vplačan

u zlatu din. **2.500.000.—**

Rezervni fond po knjiženju

u zlatu din. **9.885.283.—**

Današnja vrednost rezervnih fondov iznaša preko

v zlatu dinarjev

: **20.000.000.—** :

Bančni zavarovalni zavod

Beogradska Zadruga A. D.

osnovana 1882. leta

Centrala: v Beogradu (lastna palača) vogal Karadjordjeve, Hercegovačke in Travičke ulice.

Filijalka za Hrvatsko, Slavonijo, Medjimurje in Prekmurje v Zagrebu.

Najstarejša in prva domača ustanova za zavarovanje. Izp'ala je do konca septembra 1919.:

v življenjskem odseku:

-- din. **3.220.546.46** --

v požarnem odseku:

-- din. **850.129.84** --

v odseku nesrečnih slučajev:

-- din. **42.949.35** --

Filiale: Zagreb, Skoplje, Solun in v osnutku v Sarajevu, Ljubljani in Novem Sadu. — Glavna zastopništva po županijah.

Osnovana 1882. leta od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava je v rokah najodličnejših predstavnikov našega naroda. Predsednik je g. Luka Celovč, trgovec in veliki borec za naše narodno ujedinjenje. Člani upravnega odbora so: gg. Ljuba Davidovič, predsednik ministrstva, Kosta Stojanović, minister na razpoloženju sedaj vladni delegat na mirovni konferenci, Obrad Blagojevič, advokat, Mihajlo Marjanović, podpredsednik občine beogradske, Todor Gjurič, trgovec in Vlada Marinković, trgovec. Člani nadzornega odbora so: Todor Mijailović, veletržec, Kosta Glavinč, bivši minister a sedaj komisar privilegovane Narodne banke, dr. Bogdan Gavrilović, profesor univerze, dr. Nikola Vulič, profesor univerze, in Živojin Paunović, trgovec. (31)

Vrednosti rezervnih fondov sestoje iz: akcij privilegovane Narodne banke za kraljestvo SHS, državne rente in obveznic; lastne palače v ulici Karadjordjevi, Hercegovački, Zvornički, od kojih je v eni največji in najmodernejši hotel „Bristol“; veliko nepremično imetje na Kazališnem trgu v Beogradu; hotel „Sloboda“ v Skoplju; lastna tvornica stekla v Paraćinu — vse to reprezentira današnja prednost preko

20.000.000 dinarjev v zlatu ali preko 150.000.000.— kron.

Bavi se stemile zavarovanji: zavarovanja proti škodam požara in strele (zgradeb, pohištva, štacunskega blaga, stavbnega materijala in lesa, vseh industrijskih podjetij kakor žag tvornic, mlinov, in obče vsa zavarovanja te vrste); življenjska zavarovanja in to: za slučaj smrti in doživetja, dote ženski a kapitala možki deci, razna kombinovana zavarovanja; zavarovanja proti nezgodam ali nesrečnim slučajem, kakor: pri poedincih ali korporacijah pri tvorničkih in drugih delavcih, zavarovanja proti škodi vloma, kakor pohištva, blaga in ostalih vrednosti.

Vse to prevzame najkulantneje in po najpovoljnejših premijskih stavkih.

Iščejo se zaupni in marljivi krajevni zastopniki ter zastopniki za vodstvo glav. zastopstva po županijah. — Vsa obvestila daje radevolje:

Filijalka Beogradske Zadruga v Zagrebu

Dalmatinska ulica številka 5.

DRUŽBENE VESTI.

* Slovenska kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi sledeče kmetijske potrebščine:

* Apneni dušik $\frac{28}{21}\%$ po K 160— za 100 kg takojšnje prijave sprejema družba neobvezno, vreče mora naročnik sam dostaviti.

Eponit, s katerim se vrame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd stane kg 12 K.

Gumijevetrakove za cepljenje trt dobi Slovenska kmetijska družba v najkrajšem času. Cena se bo pozneje določila. Naročbe se že sprejemajo.

Kostni superfostat po K 320— sto kg.

Kožna moka po K 106— sto kg, naročnik mora jutaste vreče dostaviti.

Melior, preskušeno sredstvo proti peronospori na trtah in proti drugim glivičnim in živalskim škodljivcem na vseh rastlinah, stane kg za ude 3 K 40 vinarjev.

Mlečne cevi iz kosti, štev. 3561 po K 1'40

Semena: lucerna, domača detelja in pesa so razprodana. Na tožadevna vprašanja se ne odgovarja.

Seme lucerne detelje kg po K 55.

Seme domače detelje kg po K 65.

Vreče. Pri pošiljativah vreč je na spremnici natančno navesti zakaj so vreče ali če jih dotičnik vrača.

Žveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galičnemu škropivu, ima kmetijska družba v zalogi, ter jo oddaja po 1 K kilogram.

Žveplo (žveplene ploščice) na juti za žveplanje sodov, najboljša, brez arzena po 20 kron kilo.

Žveplo, Floristella, dvoj, raf. po K 12.— kg.

Kmetijske potrebščine je treba družbi naprej ob priiliki naročanja plačati. V ta namen naj podružnice oziroma posamezni udje zahtevajo družbene pošne položnice (štev. 10712) da vplačevanje lahko brez stroškov izvršijo.

Semensko žito. Nadaljna naročila za semensko žito se več ne sprejemajo. Žitni zavod je prejel le malo semenskega žita za pomladno setev, vsled tega kmetijska družba, ki ga razdeljuje ne bo mogla ustreči vsem naročnikom. Upoštevala bo le najpotrebnejše okraje in še te le s skromnimi množinami. Semensko žito, ki ga je Žitni zavod nakupil v Banatu za Slovenijo je bilo namreč zaplenjeno od tamošnjih vojaških oblasti, vsled česar bodo ostali naši kraji brez tega potrebnega blaga. Opozarjajo se vsi kmetovalci, naj si pravočasno priskrbijo seme iz okoliških občin, kjer ga imajo odveč, kajti na pravočasno dodelitev potom kmetijske družbe se ni mogoče več zanašati, ker družba semena nima na razpolago.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6.

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezerv.

(5) nih nakladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorom.

Čuvajmo se tujcev!

Tujci mislijo da bodo mogli še nadalje odnašati denar našega naroda v tujino, ki nam je še vedno sovražna ter misli, da bo še znanprej bogatela z našim denarjem. Ti pač računajo na brezbriznost naše inteligence in na neprevdarnost širših plasti našega naroda.

Zavrnilmo vse take naklepe! Predramimo se, strnimo vrste! Ne dajmo sovražniku našega denarja! Izženimo ga iz naše države!

Slovenci! Snemite table madžarskih in nemških zavarovalnih zavodov s svojih hiš! Ne dajte se še nadalje varati in izkoriščati! Vse tuje družbe stoje na robu propada, ker so svoj kapital vložile v mažarska in nemška vojna posojila! In tisti papirji so za nas danes brez vrednosti.

Mažarske in nemške družbe različnih imen stoje danes pod sekvstrom. Ministrstvo jim je prepovedalo zavarovanje na življenje popolnoma, na požar pa jim ga je dovolilo samo še za tekoče leto. Vse drugo, kar vam govore njihovi agenti — tujci je neresnica.

Od takih zavarovanj lahko takoj odstopite. Noben tuj zavod nas ne more preganjati za leta, ki še niso potekla, ker dunajsko sodišče ni več kompetentno, da bi reševalo pravde naših državljanov. Sicer pa one družbe, ki so izvele meje naše države, ne morejo niti misliti na sodišče, ker smo sedaj samostojna država in svobodni državljani napram celemu zunanjemu svetu.

Jugoslovenci imamo svoje domače zavarovalne zavode. Banka in zavarovalna družba „Beogradska zadruga, d. d.“ je v Jugoslaviji najmočnejši zavod, ki prevzema zavarovanje vseh vrst v popolni vrednosti. Zavaruje tvornice, mlino, žage in vse podobno. Za stvarno primeru navajamo, da je n. pr. pred kratkim bil nekje v Banatu velik požar, ki je uničil silna imetja, zavarovana pri mažarskih bankah. Oškodovanci ne morejo dobiti nobene odškodnine. Zato opominjamo vsakogar, naj ne išče pri tujcu tistega, kar lahko najde doma! Držimo se pravila: Svoji k svojim! In snemimo table tujih zavarovalnih družb ter jih zamenjajmo z domačimi!

Banka in zavod za zavarovanje „Beogradska zadruga“ sprejema vseh vrst zavarovanja in jih izvršuje proti najkulantnejšim, najpovoljnijim pogojem. Življenske police veljajo kot ženitbeno jamstvo za gg. častnike in vojne uradnike.

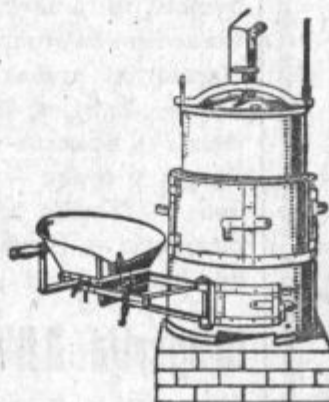
„Beogradska zadruga“ osnuje po celi Sloveniji glavna zastopstva, v okrožjih in manjših krajih pa krajevna poverjenišтва.

Vse, kateri so pripravljeni delovati za „Beogradsko zadrugo“ prosimo, naj nam javijo svoje naslove podružnici „Beogradske zadruge“ v Zagreb, Dalmatinska ul. 5.

Bratje Slovenci! Ravnajmo se po geslu: Slovenec-Srb-Hrvat — na veke brat in brat!

Čitatelje opozarjamo na oglas „Beogradske zadruge“.

Parilnike za krmo „Welsia“

močne in nepokončljive, vse valikosti od 60 do 600 l izdeluje samo **Reform-Werke, Wels. O. O.**

Nadalje specialni izdelki:
Konjske grablje
tako dobavno.

Obračalni parilnik z al brez naprave za žganjarstvo.
Kotlji za kuhanje žganja.
Kotlji za kuho in pranje.

Patentne peč za peko in sušenje.
Prekajevalnice.

Gnojilne sesalke. (13)

Počinkani lonci in kozice.

Mize za pranje.

Posode in valjavnice za perila (Monga).

Centri na željo zastoj.

Oskrbnik ali tudi najemnik

za približno 50 oralov veliko posestvo v zelo rodovitnem kraju v Sloveniji se išče. Natančno pojasnilo se dobi v pisarni Slov. kmet. družbe v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Tovarna Bochmann na Dunaju

priporoča vsake vrste kletarskih strojev n. pr. sesalke, stiskalnice, čistilnike, stroje za ekstrakcijo, čepovlake za sode itd. — Zastopnik:

Fran Rudl, Maribor

Vila „Almis“.

(35)

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela

trrdka

R. STERMECKI v Celju

in sicer volne, tiskanine, cefirja, etamina, batista za ženske obleke, sukna, kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški, in otroški v velikanski izbiri, pristno ročno delo lastnih čevljarjev. Ilustrovani cenih zastoj! Na debelo samo v L. nadstropju.

(27)

Veletrgovina, razpošiljalna

R. Stermecki
Celje - Slovenija.

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah

ustanovljena 1774. leta. (17)

Guštanj-Ravne, Koroško (Jugoslavija).

Poštna postaja Guštanj, žel. postaja Prevalje.

Brzovjavni naslov: Jeklarna Guštanj.

Proizvaja: Azzalonsko in bresclansko jeklo v zabojih, s sidrom kot varstveno znamko.

Legirana in nelegirana topilniška jekla za vsakovrstno orodje največje trajnosti.

Jekla za orodje, drugovrstna, za kladiva, žlebe, matrice; za diela in nože za obdelovanje železa; za svedre, za rudo, premog in kamen; za pile, rezila vrtna, diela itd.

Legirana in nelegirana martinova jekla za vozovne in vagonске vzmeti; za konstrukcijske dele posebne trajnosti v avtomobilni in letalni industriji; za kolesna obročja; za kose, srpe, sekire, motike, lopate itd.

Izgotavlja: Vozovne osi s pušami in nakončniki; transmisijske valke (ostrugane do 4 m, surovokovane do 6 m dolžine); v žlebi kovane dele za avtomobile in vagonе; krogle za cementne mline itd

Najstarejša hranilnica v Sloveniji!

KRANJSKA HRANILNICA v Ljubljani

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

3%

obrestovanju (in dovoljuje hipotekna posojila po

4 1/2 %

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in starostna hranilnica za posle in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje državna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znasajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določen v pospeševanje obče koristnih naprav in podjetij na Kranjskem.

Za te vrste se je doslej darovalo 8,698,000 kron.

Pismene pošiljave je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 9.

Vinometre »Bernadota« — Asbestov bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje — Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1. ☺

J. ROMATIČ

dolgoletni zastopnik znane trrdke K. in R. Ježek, Blansko, tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev in motorjev se priporoča. — Dobra in solidna postrežba.

Ljubljana, Gradišče št. 11

Nadalje priporočam

dobro znano tovarno

WELSLIA,

katera izdeluje izvrstne

brzoparilnike

vseh velikosti z dvojnimi

pocinkanim parnim

kotlom, in porabno

obenem za kuhanje

žganja. (12)

Sprejemam naročila

na »lamorezne nože.

Cene po dogovoru.

Ker je tovarni ježek

uvoz dovoljen, se naroči

ni stroji lahko takoj dobe.

Les

kakor: hlode, trame, deske, jamskiles, drva in stoječe gozdove za posekati kupi in plača po najvišjih dnevnih cenah

(32)

Regovc & Comp.

Ljubljana,

Kelodvorska ul. 31.

Kmetovalci! Denarni zavodi!

Gozdarske in gospodarske zadruge!

Berite! Lesotrzeli! Berite!

A. Šivic

(9)

„Poljudno navodilo za merjenje lesa“.

V omenjeni knjižici je poljudno popisano kako se izračuna telesnina debel posekanega in razstavljenega dreva ter celih gozdov, kakor tudi obtesanega in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako računavanje potrebne tabele. V knjižici se nahaja tudi popis in potrebne tabele za pravilno določanje oblik in razmerij lesu, ki se ima obtesati ali razžagati. Kmetovalec se pouči kako na podlagi tabel izračuna prirastek v gozdu. Dalje so pridejane tabele za določanje prostornine v oglastinskih kopah in kub. mera drv za kurjavo v prostorninskih metrih kakor tudi popis in potrebne tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro mero. Cena knjižice proti predplačilu za Slov. kmet. družbo K 3.—.

Cementna

strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri trrdki

Ivan Jelačin,

Ljubljana, Emonska cesta št. 2.